

SPRAVODAJCA

Žilinskej univerzity v Žiline

Roč. XXXVII

5
2019
november - december

Rozhovor s Petrom Seemannom

strana 5

Vianoce na UNIZA

strana 12

Spomienky na november '89

strana 15

ISSN 1339-4134

Vážené kolegyně, kolegovia, milí študenti!

Som rád, že sa Vám môžem prihovoriť prostredníctvom nášho univerzitného časopisu. Nie je to tak dávno, čo u nás vystúpil v rámci konferencie riaditeľ akreditačnej agentúry, aby nám predstavil navrhované štandardy, podľa ktorých bude prebiehať najbližšia komplexná akreditácia. Úprimne ma potešilo, keď začal tým, že kvalita má byť na prvom mieste, či už v oblasti vzdelávania alebo vedy a výskumu. Tieto dve oblasti idú ruka v ruku. Navzájom sa podporujú, dopĺňajú, motivujú a sú hybnou silou každého z nás v akademickom prostredí našej univerzity.

Jedným z cieľov vedenia UNIZA je aj skvalitňovanie vedeckovýskumnej činnosti. Snahou je podporovať zamestnancov pri podávaní výskumných projektov v domácich či zahraničných agentúrach. Veľká časť práce v tejto oblasti bola završená v rámci medzinárodného projektu ERAdiate, ktorý bol od 1. 7. 2019 transformovaný do nového oddelenia medzinárodných výskumných projektov ERAdiate+. Veľká vďaka patrí všetkým, ktorí sa v tomto projekte podieľali na internacionalizácii a skvalitnení medzinárodnej úrovne našej univerzity. Toto novovzniknuté oddelenie bude spolupracovať so všetkými pracoviskami, ktoré majú záujem pripravovať medzinárodné projekty a podieľať sa na ich riešení v medzinárodnom kontexte, hlavne v aktuálnych výzvach Horizon 2020. Dôležitým katalyzátorom vedeckovýskumnej činnosti je intenzívne zapojenie sa doktorandov do výskumných tímov na jednotlivých pracoviskách a ich priame podieľanie sa na riešení výskumných projektov. Je to

veľmi dôležité pre doktorandov a taktiež pre celú univerzitu. Hlavne, keď sa výsledky výskumných projektov pretavia aj do kvalitných výstupov v podobe impaktovaných časopisov. Jednou z podporných aktivít je aj vyhlásenie výziev v rámci Grantového systému UNIZA pre študentov druhého stupňa, doktorandov a mladých pracovníkov do 35 rokov. V rámci prvej výzvy bolo podporených 24 projektov pre doktorandov a 28 projektov pre pracovníkov do 35 rokov. V súčasnosti je podporených aj 31 študentských projektov.

Tak ako nás o chvíľu čaká bilancovanie na konci tohto kalendárneho roka 2019, či už z osobného, alebo profesionálneho hľadiska, tak v blízkej budúcnosti očakávame bilancovanie výsledkov za ostatné roky pri príprave novej komplexnej akreditácie. Pôjde o náročné obdobie, kedy budeme musieť predložiť výsledky našej práce, či už z pohľadu vzdelávania alebo vedy a výskumu. Verím, že tieto výsledky posunú našu univerzitu medzi tie najkvalitnejšie univerzity u nás. Je na každom z nás, akou kvalitou prispel na dosiahnutie tohto cieľa.

Prajem Vám všetkým pokojné prežitie vianočných sviatkov s Vašimi najbližšími, načerpanie nových a tvorivých síl, aby sme spolu zvládli všetky výzvy, ktoré na nás čakajú v najbližšej budúcnosti.

prof. Ing. Pavol Rafajdus, PhD.
prorektor pre vedu a výskum

Prezentácia priebežných výsledkov grantových projektov – Výzva č. 1 /2019

Od začiatku novembra ste si vo vestibule rektorátu mohli všimnúť výstavu 52 posterov. Boli to plagáty k 24 projektom doktorandov a 28 projektom mladých zamestnancov do 35 rokov. To je bilancia pilotnej výzvy Grantovej súťaže UNIZA, ktorú pán rektor vyhlásil 4. 2. 2019. Žiadatelia mali takmer mesiac na to, aby vypracovali návrh vedeckého projektu, ktorý mal Grantovú radu presvedčiť, aby vybrala a finančne podporila práve ich projekt.

Zodpovední riešitelia začali riešiť projekty od 1. 4. 2019 a vecne aj finančne budú ukončené k 31. 12. 2019. S cieľom spropagovať a popularizovať vedu na UNIZA a súčasne podporiť Týždeň vedy a techniky sprievodnými podujatiami, zorganizovalo oddelenie pre vedu a výskum rektorátu prezentáciu priebežných výsledkov grantových projektov pred hodnotiacou komisiou. Prezentácie sa konali 5. - 6. 11. 2019 vo vestibule rektorátu prostredníctvom vypracovaných posterov. Plagáty s priebežnými výsledkami jednotlivých projektov zostali umiestnené vo vestibule rektorátu do 22. 11. 2019 a počas tohto obdobia prebiehala súťaž o najlepší poster v každej kategórii projektov – doktorandských a zamestnaneckých do 35 rokov. Zodpovedný riešiteľ, ktorého poster získal najväčší počet hlasov, bude

odmenený cenou, ktorú mu rektor odovzdá počas Koncertu vďaky. Do hlasovania sa mohli zapojiť všetci zamestnanci a študenti UNIZA prostredníctvom hlasovacieho systému umiestneného vo vestibule rektorátu. Zároveň každý, kto sa zapojil do hlasovania, bol zaradený do žrebovania o peknú cenu. Chceme pochváliť všetkých riešiteľov za zodpovedný prístup a prípravu kvalit-

ných posterov. Sme radi, že máme na UNIZA silnú generáciu mladých výskumníkov a veríme, že tieto prezentácie budú motivovať aj ďalších študentov a ostatnú akademickú obec, pretože už môžeme prezradiť, že pracujeme na ďalšej výzve pre rok 2020.

Ing. Petra Grajcaríková
oddelenie pre vedu a výskum
foto: autorka

Slávnostné promócie nových docentov a philosophiae doctorov

Dňa 8. novembra 2019 sa v priestoroch obradnej siene historickej budovy Radnice mesta Žilina uskutočnili akademické obrady slávnostných promócií nových docentov a úspešných absolventov doktorandského štúdia.

Prvý prorektor a prorektor pre vzdelávanie v zastúpení rektora UNIZA slávnostne odovzdal docentské dekréty 12 novým docentom, dekaní jednotlivých fakúlt UNIZA odovzdali doklady o absolvovaní doktorandského štúdia 74 absolventom tretieho stupňa vysokoškolského vzdelávania.

Ing. Janka Macurová
oddelenie pre vedu a výskum

Noví docenti

Oddelenie pre vedu a výskum Rektorátu Žilinskej univerzity v Žiline oznamuje, že rektor Žilinskej univerzity v Žiline prof. Ing. Jozef Jandačka, PhD. udelil s účinnosťou od 1. novembra 2019 vedecko-pedagogický titul docent

- **Ing. Jurajovi Šrámekovi, PhD.** zo Stavebnej fakulty UNIZA v odbore habilitačného konania a inauguračného konania stavebníctvo,
- **Ing. Michalovi Šajgalíkovi, PhD.** zo Strojníckej fakulty UNIZA v odbore habilitačného konania a inauguračného konania strojárskych technológií a materiály.

Ing. Janka Macurová
oddelenie pre vedu a výskum

Doktorandom boli odovzdané Ceny rektora za vynikajúce študijné výsledky

V závere mája 2019 nadobudla platnosť a stala sa účinnou Smernica UNIZA č. 184 „Pravidlá udeľovania ceny rektora Žilinskej univerzity v Žiline za vynikajúce študijné výsledky a za najlepšiu diplomovú prácu“ spracovaná Oddelením pre vzdelávanie Rektorátu UNIZA.

Jedným z atribútov týchto pravidiel bolo udelenie Ceny rektora za vynikajúce študijné výsledky počas celého štúdia absolventovi doktorandského študijného programu v prípade, ak ako študent podal písomnú žiadosť o povolenie obhajoby dizertačnej práce počas trvania štandardnej dĺžky štúdia a súčasne dosiahol počas svojho štúdia predpísané náročné výsledky.

Hneď prvý ročník tohto ocenenia sa stretol s pozitívnym ohlasom na fakultách UNIZA a bolo predložených 6 návrhov na udelenie Ceny rektora. Po verifikácii plnenia predpísaných výstupov prorektorom pre vedu a výskum prof. Ing. Pavlom Rafajdusom, PhD. udelil rektor UNIZA prof. Ing. Jozef Jandačka, PhD. Cenu rektora za vynikajúce študijné výsledky spojenú s jednorazovým mimoriadnym štipendiom týmto absolventom doktorandského štúdia:

- Ing. Dominike Moravčíkovej, PhD. z FPEDAS,
- Ing. Martinovi Frkáňovi, PhD. zo SjF,
- Ing. Michalovi Jamborovi, PhD. zo SjF,
- Ing. Danielovi Kajánkovi, PhD. zo SjF,
- Ing. Miroslavovi Pavelekovi, PhD. z FEIT,
- Ing. Marošovi Lacinákovi, PhD. z FBI.

Diplomy udelenej Ceny rektora odovzdal dvom z ocenených doktorandov v zastúpení rektora UNIZA prvý prorektor a prorektor pre vzdelávanie UNIZA doc. Ing. Vladimír Konečný, PhD. na slávnostných promóciách dňa 8. novembra 2019.

Oceneným doktorandom úprimne blahoželáme.

Ing. Janka Macurová
oddelenie pre vedu a výskum

Centrum psychologické podpory

Prežívať strach, zmätok, nachádzať sa v neistej vzťahovej, pracovnej či sociálnej situácii – to pozná asi každý. Aj preto už od roku 2017 funguje na našej univerzite Centrum psychologickéj pomoci UNIZA (CPP), ktoré vzniklo práve preto, aby pomohlo vtedy, keď si sami pomôcť nevieme. Je určené pre študentov i zamestnancov. O tom, ako funguje, sme sa rozprávali s PhDr. Renátou Švarcovou, vedúcou oddelenia pre vzdelávanie.

Záťažové okolnosti

„Centrum vzniklo v snahe doplniť podporné služby pre študentov. Vedeli sme, že takáto podpora je potrebná, pretože vyučujúci a iní zamestnanci univerzity sa stretávajú aj s vážnymi problémami študentov,“ hovorí pani Švarcová, ktorá je zároveň koordinátorkou CPP. S nástupom študentov na vysokú školu sa mladí ľudia ocitnú zoči-voči záťažovým situáciám, ktoré doteraz nemuseli riešiť – ubytovanie na internáte, nové prostredie, nový spôsob štúdia... Nie každý sa dokáže rýchlo a flexibilne adaptovať. Ďalším náročným obdobím je skúškové obdobie a ukončovanie štúdia. Niekoľko môžu trápiť partnerské a rodinné problémy, emocionálne problémy, osobné problémy, problémy v komunikácii, identifikácia kariérneho ukotvenia alebo sa len sám v sebe „nevyzná“...

Všímajme si ľudí okolo nás

Na poradenského psychológa sa môžu študenti obrátiť priamo alebo prostredníctvom odborného poradcu prvého kontaktu CPP, ktorou je referentka pre sociálne štipendia PhDr. Katarína Gažová. Úlohou poradcu je na základe odborných znalostí a dlhoročných skúseností identifikovať problém študenta a nasmerovať ho na príslušného odborníka. Často študentovi pomôže už

prvý vnímavý a priateľský rozhovor. Návšteva psychológa je stále tabu, ale je dnes potrebnejšia ako kedykoľvek v minulosti, pretože žijeme v dobe, keď je potrebný vysoký výkon za krátky čas, v dobe, keď menej osobne komunikujeme, v dobe, keď je okolo nás príliš veľa informácií... Na odbúranie zábran je vždy dôležitá dobrá informovanosť a osвета. Pretože – ako hovorí slogan CPP – „So zlomenou rukou sa chodí normálne k doktorovi, so zlomeným srdcom je normálne ísť k psychológovi.“

V psychologickéj podpore môžu zohrávať všetci z akademickej obce dôležitú rolu tým, že si budú všimáť ľudí okolo seba – vyučujúci svojich študentov, študenti svojich spolužiakov, spolubývajúci spolubývajúcich, vedúci svojich podriadených, zamestnanci seba navzájom. Včasným zásahom možno predísť často vážnym problémom či nezvratným následkom.

Za kým ísť?

V rámci CPP pôsobia traja odborní poradcovia – odborná konzultantka Mgr. Valéria Móricaová, PhD. z fakulty bezpečnostného inžinierstva, poradenská psychologička Mgr. PhDr. Eva Škorvagová, PhD. z fakulty humanitných vied a poradenský psychológ, psychoterapeut, profesionálny kouč

Mgr. Peter Seemann, PhD. z fakulty prevádzky a ekonomiky dopravy a spojov. Svoju prácu vykonávajú nad rámec svojich pracovných povinností a klienti zostávajú v úplnej anonymite. Každý študent a zamestnanec má nárok na 3 bezplatné návštevy. Skontaktovať s odborníkom sa môže osobne, mailom, telefónom. Stretnutie môže mať formu poradenstva, rozhovoru alebo to môže byť napr. nácvik protistresových techník. Centrum neposkytuje psychoterapiu ani liečebnú starostlivosť. Ak by problém presiahol kompetencie alebo kapacitu našich odborníkov, vedú odporučiť ďalšiu pomoc alebo inštitúcie, ktoré klientovi pomôžu.

V štatúte CPP sa univerzita zaviazala umožňovať odborným pracovníkom CPP naďalej sa odborne vzdelávať a absolvovať výcviky a tréningy zamerané na poradenstvo a krízovú intervenciu. Aj v návrhu nových akreditačných štandardov pre vysoké školy sa uvádza: „Pre dobrú účinnosť poskytovanej podpory študentom je dôležitý podporný personál, jeho kvalifikácia a kompetentnosť, ktorú vysoké školy umožňujú zvyšovať.“ Do budúcnosti CPP pripravuje školenia pre personál ubytovacích zariadení, pre vyučujúcich a študijné referentky, ktorí môžu pri interakcii so študentmi zachytiť signály, ktoré naznačujú, že niektorý študent sa necíti dobre.

Chceme poskytovať študentom komplexnú podporu

„Poskytovať kvalitné vzdelávanie je základnou povinnosťou univerzity, to je samozrejmosť, ale čím môžeme získať ďalších uchádzačov a dosiahnuť, aby študenti získali pozitívne skúsenosti z pôsobenia na univerzite je to, že im poskytneme komplexné podporné služby. V prvom rade tie, ktoré podporujú vzdelávanie – kvalitné knižničné služby, informačné zdroje a infraštruktúra, študovne, tutorstvo, kvalitné ubytovanie, šport a oddychové zóny... Ale musíme im poskytnúť aj inú podporu – ekonomickú a sociálne poradenstvo, psychologické poradenstvo a v budúcnosti plánujeme aj kariérne poradenstvo,“ hovorí pani PhDr. Švarcová.

Eva Vlčková

Koučing je práca s postojom

Profesionálny kouč a terapeut, pracujúci aj na Žilinskej univerzite v Žiline. Spája teóriu s praxou – vďaka tomu, že spolupracuje s firmami pri rôznych vzdelávacích aktivitách a projektoch, môže tieto poznatky a riešenia využiť aj pri výučbe študentov. Je autorom publikácií Psychológia v práci manažéra a Komunikačné techniky. Rozprávame sa s Mgr. Petrom Seemannom, PhD., ACC, z Katedry ekonomiky, FPEDAS, UNIZA.

Pochádzate zo Žiliny, kde ste študovali?

Áno, som Žilinčan. Študoval som jednodbo-rové štúdium psychológie na Univerzite Komenského v Bratislave.

Už počas štúdia ste sa venovali rôznym projektom a dobrovoľníckym aktivitám.

Áno, ako študenti sme sa zapájali do rôznych projektových aktivít. Ja som sa venoval projektu prevencia násilia voči deťom. K problematike týrania detí som mal bližšie z toho dôvodu, že moja mama pracovala v diagnostickom centre v Lietavskej Lúčke. Dievčatá, ktoré tam prichádzali, boli často nielen sociálne znevýhodnené, ale často to boli zanedbané, týrané, zneužívané deti. Spoločne s kolegom Ivanom Leitmanom prišli na myšlienku vytvoriť centrum Náruč, ktoré teraz stojí v Zádubní. Mal som to šťastie, že si vybrali názov, ktorý som im navrhol. V rámci projektu prevencia násilia voči deťom sme chodili po základných školách a vysvetľovali deťom, čo je normálne, čo už nie, čo je normálny dotyk a čo už treba hlásiť a kam sa obrátiť, ak sa niečo také v živote vyskytne.

Neskôr ste sa venovali vzdelávaniu bez bariér.

Bol to medzinárodný projekt, v ktorom bolo zapojených veľa krajín. Bolo to zamerané na výmenu skúseností ľudí, ktorí pracujú v sociálnej oblasti s cieľom lepšieho poskytovania služieb. Vždy sa vypracovala štúdia, kde čo a ako funguje a ostatní sa mohli inšpirovať.

U nás je typická vzdialenosť medzi nadriadeným a podriadeným, ako aj medzi odborníkom a klientom. Bol som na jednej odbornej diskusii, kde rozprával jeden profesor sociológie, ktorý pracoval v tejto oblasti dlhé roky. V tej miestnosti by ste nespoznali, kto je tam odborník, profesor, a kto je klient. Nie je tam tak preceňovaný dresscode ako u nás; aj jeho vystupovanie bolo plné pokory.

Častokrát sme hlavne v západných krajinách ako je Belgicko a Írsko videli vyšší stupeň rozvoja, lepší stav financovania a klienti sa stávali rýchlejšie samostatní. Naopak, v krajinách ako je Lotyšsko a Litva bolo zas úžasné vidieť, ako ľudia pracujúci v sociálnej oblasti sú nadšení pre túto prácu a vedia s tým málom, čo majú, robiť maximum.

Čomu sa venujete na univerzite?

Venujem sa výučbe psychológie a komunikačných techník, ktoré zahŕňajú prezentačné zručnosti, vedenie porád, asertivitu, preberáme rôzne psychologické smery a snažím sa študentom predstaviť aj koučovanie, aby mali po ukončení štúdia vyskúšané aspoň základné koučovacie zručnosti.

Ako súvisí ekonomika a psychológia?

Našťastie si na Žilinskej univerzite veľmi rýchlo všetky fakulty uvedomili, že študenti okrem technických zručností potrebujú aj mäkké zručnosti – teda komunikačné, prezentačné, vedieť vystupovať, vychádzať s ľuďmi a riadiť ich. Máme tu odbory ako manažment podniku, finančný manažment – títo študenti budú niektorí pracovať aj s papiermi, ale dosť veľa z nich bude pracovať s ľuďmi a je dôležité, aby boli pripravení na to, ako zvládať konflikty, ako zvládať prácu s tímom a pod.

Na začiatku semestra vždy robím teambuildingové aktivity, kde študentov rozdelím podľa diagnostickej metódy, ako im vychádzajú typové roly, potom ideme do lesoparku, kde robia rôzne aktivity práve podľa toho, ako im vyšli tieto roly. Pre študentov toto nie je hlavný predmet, je to taká „ľudská tvár vedy“ a je dobré, aby sa naučili aj to, ako fungujú ľudské vzťahy.

Vedia študenti oceniť prínos týchto poznatkov, ktoré budú vedieť využiť až o pár rokov v praxi?

Mal som jednu prednášku o efektívnom

vedení porád a bol tam prítomný aj jeden podnikateľ. V strede prednášky sa tento podnikateľ opýtal študentov: „Koľko ste si urobili poznámok?“ Študenti viac-menej zostali zaskočení a niektorí nemali poznámku žiadnu. „Ja mám stranu a pol,“ povedal podnikateľ, „a ešte tento týždeň, keď budem viesť poradu, budem tieto veci aplikovať.“ Pre študentov je to iné, lebo oni najbližších pár rokov poradu viesť nebudú, ak nebudú v nejakej študentskej organizácii. Preto sa ich snažím vybaviť niektorými koučovacimi zručnosťami, ktoré môžu využiť v bežnej komunikácii okamžite.

Spomenuli ste efektívne vedenie porady.

Porada je veľmi dôležitý manažérsky nástroj riadenia a je veľmi ľahké urobiť zlú poradu. Urobiť dobrú poradu si vyžaduje určitú sebadisciplínu a znalosti. Potrebuje štruktúru – musí byť dopredu jasné, o čom bude, koho tam chcem mať, prečo práve týchto ľudí a ako sa majú pripraviť. Ak je to len informačná porada, je to iné, ale ak to má byť riešiteľská porada, musí byť zadanie jasné vopred. Vopred musí byť jasný presný termín konania porady, témy – zozbierané od nadriadených aj od podriadených, a štruktúra porady, ktorá sa musí dodržať. Treba určiť prioritu jednotlivých tém, treba vypracovať riešenie úloh, ktoré sa dajú riešiť. Aby bola porada efektívna, mala by končiť záväzkami, rozdelením úloh.

Kto a ako by mal viesť poradu?

Porada by mala byť moderovaná a s časomeračom, ktorý nedovolí ani nadriadenému ani ostatným rozrozprávať sa viac ako je treba. Niekedy je dobré, ak poradu vedie niekto, kto nie je priamo šéfom alebo nie je priamo zainteresovaný do témy, ktorá sa rieši, aby si mohol udržať nadhľad a povedať: „Ok, na túto tému máme 20 minút, vyjadrite sa.“ Alebo sa môžu rozdať lístočky, kde každý napíše svoj nápad/návrh a rovnomerne sa venujeme všetkým nápadom bez ohľadu na to, kto ich podal. Takým spôsobom sa predídne chybe, že niekto v tíme je pokladaný za populárnejšieho a atraktívnejšieho, a preto sú aj jeho nápady prijímané automaticky ako dobré. No cenné nápady môže podať aj ten, kto je menej komunikatívny a príliš sa nezapája.

Venujete sa aj psychoterapii. Čo to je?

Psychoterapia je súbor techník, nástrojov a spôsobov, ako ľuďom pomáhať zmierniť trápenie alebo riešiť ich problémy a situácie, ktoré zažívajú. Môžu to byť vzťahové záležitosti, partnerské, rodinné, alebo majú z niečoho strach – z výťahov, z výšky, z pádov, z čohokoľvek. Alebo rozmýšľajú, ako ďalej v budúcnosti. To je zdravá populácia. Potom je ďalšia skupina klientov, u ktorej sa problémy preklonili vo väčšej miere a tam už pomáha medicína s liekmi. Nemožno však zostať len v medicínskej starostlivosti a zabúdať na mentálnu, psychickú starostlivosť. Niekedy klienti potrebujú rozprávať hodiny, nie 15 minút, aby dokázali nájsť lepší spôsob, ako žiť svoj život, aby si odsmútili to, čo treba odsmútiť, uzavreli to, čo treba uzavrieť a aby našli novú cestu, po ktorej chcú kráčať. Mám klientov, pri ktorých medicína povedala, že už pre nich nie je nič spraviť, pretože sú telesne zdraví, ale predsa majú nejaké klinické príznaky. O to väčšiu radosť mám, keď sa im polepší alebo sa uzdravia úplne.

Existujú zaručené metódy, ako sa zbaviť strachu?

Môžem povedať nejaké všeobecné zásady, ale s každým klientom musím prejsť tieto veci individuálne a do takej hĺbky, ako si on trúfne. Ak má napríklad niekto strach z výťahu, môžeme najprv s ním o výťahu hovoriť, ako funguje. Mal som raz takú študentku a preberali sme to na hodine. Po hodine sme z učebne išli preč a samozrejme, išli sme k výťahu. Všetci boli zvedaví, čo spraví po tom, ako som s ňou viedol asi 20-minútový rozhovor o tom, ako prekonať ten strach. Keď sme stáli pred výťahom, povedal som jej: „Môžete

si pozrieť výťah a nič viac. Alebo môžete vojsť a hneď vyjsť. Je to na vás.“ Ona si vybrala – nastúpila, zviezla sa o jedno poschodie, vystúpila a bola v pohode. Bolo to pre ňu ešte nepríjemné, ale zvládla to. To bol pre ňu prelomový moment.

Ak by sme hovorili o nejakej všeobecnej schéme, tak sa netreba vyhýbať tomu, čoho sa bojím, lebo tak sa len zväčšuje strach. Postupne, malými krokmi, ktoré sú však za hranicou môjho pohodlia, teda vychádzam zo svojej komfortnej zóny, čím sa so strachom konfrontujem. Nie naraz – hodiť sa do vody a plávať, ale bezpečne, postupne, aby som cítil, že mám ja moc nad strachom a neovláda strach mňa. Strach je na jednej strane dobrý, pretože nás chráni. Ak je však príliš veľký, tak nás zväzuje. Postupne, ako ho vyzývam, ako s ním bojujem, zmenšuje sa, až zistím, že ho dokážem neposlúchať.

V roku 2008 ste absolvovali kurz medzinárodnej federácie koučov (ACC). Čo kouč je a čo kouč nie je?

Je veľmi dôležité vedieť, kedy využiť služby kouča. Ak potrebujete poradiť s investovaním, so softvérom, s financiami, tak si to naštudujete alebo si vyberiete školiteľa. Osobný rozvoj má však tri základné prvky: čo chcem vedieť robiť – to je vedomosť, ako to budem schopný robiť – to je zručnosť, no a nad tým všetkým sviety postoj. Postoj – to je vlastné nastavenie, viera v samého seba, odhodlanie robiť to. A to je práve to, čo môžeme riešiť s koučom. S koučom nedostanete novú vedomosť, môžete si však zlepšiť svoje zručnosti, ale najdôležitejšie je, že kouč dokáže pracovať s vaším postojom, s tým, ako rozmýšľate o sebe a o danej téme. A to tak,

aby ste rýchlejšie našli riešenia, uvedomili si možnosti, ktoré máte, no najmä zapálili oheň odhodlania robiť veci lepšie.

Kouč ľuďom neradí a nikdy sa nenechá vťahovať do problému – keby sa do toho vložil, preberal by na seba časť zodpovednosti za rozhodnutie klienta. Klient by sa zas mohol cítiť ako nesamostatný a podriadený. V podstate práce profesionálneho kouča je, že sa díva na klienta ako na toho, ktorý už má riešenie a má ho ukryté v sebe, kouč mu „len“ pomáha toto riešenie si uvedomiť a pomenovať. Každý koučovací rozhovor musí mať cieľ; niekedy ho dosť dlho hľadáme. Je potrebné ľuďom pomôcť pomenovať, čo chcú. Ak niekto chce prestať fajčiť – pýtam sa, čo chce namiesto toho? Chce byť zdravší, chce byť fit? Podporujeme to, čo človek chce a v čom je dobrý a pomáhamo mu nájsť kroky k tomu, aby to dosiahol.

Je dobré navštíviť kouča preventívne, bez cieľa riešiť konkrétnu tému alebo oblasť?

Existuje preventívny koučing, keď klient príde bez akútnej témy. Vtedy si nakreslíme kruh, rozdelíme ho na viacero trojuholníkov, do ktorých vpišeme jednotlivé oblasti života, čím klient žije, čím sa zaoberá a odmeriame, ako je spokojný s každou z oblastí. Potom mu poviem: Toto je tvoje koleso života. Keď vidíš, aké je hrboľaté alebo hladké a predstavíš si, že je to fúrik, ktorý tlačíš a to je tvoj život – ako sa ti s ním ide? Takto môže prísť na to, či sa chce niektorej oblasti venovať viac alebo či chce niečo zmeniť. To je spôsob ako si klient nájde tému.

Je určite dobré vyskúšať si koučing, je to práca s postojom, s nastavením klienta a zariadením; môže mu pomôcť vytrvať v tom nasadení, pre ktoré sa rozhodol. Prípadne sa môže pozrieť na verejný koučovací rozhovor.

Máme možnosť vidieť verejný koučovací rozhovor?

V Žiline pôsobí združenie koučov ZAKO a každý mesiac robíme verejnú ukážku koučovania, vysvetľujeme, čo koučing je a čo nie je, ako sa koučing robí, predstavujeme základný proces koučovania. Následne je jeden z účastníkov koučovaný a všetci môžu vidieť, že rozhovor je naozaj plynulý, priateľský, príjemný a dokáže riešiť témy klienta. Bližšie informácie si môžete pozrieť na našej stránke, robíme aj koučovacie kurzy, ktoré sú rozdelené do viacerých modulov a zahŕňajú rôzne stupne koučovania. Všetky kurzy vedieme tak, že vysvetľujeme 10 minút a účastníci si v trojiciach hodinu nacvičujú koučovacie zručnosti.

Koučing je prínosný nielen pre jednotlivcov, ale aj pre firmy.

Áno, naše združenie sa venuje aj firmám, kde prináša koučing tiež pekné výsledky. V mnohých firmách sú už naši absolventi. Napríklad v jednej softvérovej firme na oddelení starostlivosti o zákazníka sa vedúca trápila s veľkou fluktuáciou zamestnancov. Po absolvovaní koučovacích kurzov sa táto fluktuácia zastavila a podľa toho, čo ona hovorila, je to práve preto, že zamestnanci majú teraz väčšiu slobodu – môžu si sami dohodnúť rozdelenie zákazníkov, kedy bude mať kto dovolenku, za tieto rozhodnutia majú oni zodpovednosť, a preto sú spokojnejší.

Z manažérov, za ktorými neustále chodili podriadení s drobnosťami, sa stávajú manažéri, ktorí nedávajú vždy odpovede, ale dávajú otázky – podriadení sa teda musia začať sami zamýšľať, čo by bolo najlepšie spraviť.

Koučing teda predpokladá zodpovednosť samotných zamestnancov.

Predpokladá, potrebujete stavať na ľuďoch, ktorí sú s vami ochotní ísť kamskoľvek. Ak takých nemáte, potrebujete ich vymeniť. Nemáte vždy možnosť vymeniť ľudí, ale vždy máte možnosť zmeniť svoj prístup. Je veľa ľudí, ktorí keď dostanú priestor, majú radi seba-realizáciu a dokážu sami vymyslieť veci, sú oveľa odhodlanejšie realizovať svoje nápady. Nikto nerobí rád len to, čo mu povie niekto iný. Kľúčová je dôvera – keď dôverujem svojím ľuďom, mnohí nabehnú na nové fungovanie.

Teoreticky ak si predstavíme autoritatívneho riaditeľa, ktorý by bol ochotný zmeniť svoj štýl – ako dlho by asi trvala premena celého podniku na nový štýl fungovania?

Nie je to zo dňa na deň. Samotný kurz trvá tri mesiace a mal by sa hneď začať používať. Je dobré, ak na to nie je vo firme riaditeľ sám, ak sú aspoň dvaja, je to vtedy oveľa efektívnejšie. Máme krásny príklad firmy zo Sučian, kde celý manažment prešiel týmito kurzami a implantoval ich do svojej kultúry napriek tomu, že sú dcérskou spoločnosťou medzinárodnej korporácie. Veľmi to tam cítiť a veľmi dobre im to funguje pri poradách, strategických rozhodnutiach i dennej operatíve.

Ako vnímate vznik Centra psychologickéj podpory na našej univerzite?

Som veľmi rád, že vzniklo toto centrum, pretože predtým chodili za mnou študenti sami od seba – teda tí, ktorí ma poznali. Teraz môžu prísť aj tí, ktorí si nás nájdu na stránke, čo je veľmi dobre, lebo im to môže pomôcť

Teambuildingové aktivity študentov

prekonať najkrízovejšie obdobia. Témy sú rôzne – stres zo školy, konflikty medzi vyučujúcim a študentom, ale najčastejšie sú vzťahové otázky – rozchody, zmeny vzťahov. Niekedy sa prídu študenti poradiť, akým smerom by sa mali v budúcnosti uberať alebo sa chcú niečo dozvedieť o svojej osobnosti. Mal som študentku, ktorá mala strach cestovať verejnou dopravou. Po pár sedeniach sa jej tento strach zmenšil natoľko, že to dokázala. Nedávno mi písala mail, že je v zahraničí, má sa dobre a bez problémov cestuje čímkoľvek.

Máte nejaké povzbudenie pre potenciálnych klientov?

Nebolí to (úsmev), aj keď nie je to jednoduché, pretože kouč vám kladie otázky na ktoré ešte nemáte odpovede. No akýkoľvek problém sa ľahšie rieši, ak o ňom rozprávate v rozhovore, ktorý je zameraný na riešenie. Na rozdiel od kamarátov – máte tu dôvernosť, máte tu zaručené, že vám nikto nebude hovoriť do vášho problému, čo a ako máte spraviť. Kouč vás bezpečne privedie k vášmu cieľu. Často nám klienti povedia, že takúto otázku im ešte nikto nepoložil. Môže vás to posunúť k novým obzorom rozmýšľania. Sú rôzne ťažké situácie v živote a najhoršie, čo sa môže stať, je, že niekto povie: „Vieš čo, ja prídem potom, keď mi bude lepšie.“ Keď

máte zlomenú ruku, treba si ju čím skôr dať ošetriť, nenecháme ju čiastočne zrásť a neskôr si ju dáme opäť zlomiť. Keď je človek zle a je mu najťažšie, vtedy mu vieme najviac pomôcť. Každá situácia má nejaké riešenie – možno nie hneď, ale postupne ho nájdeme. To je isté, lebo koučovací proces funguje.

Človek pracujúci s ľuďmi oddychuje pravdepodobne v tichu a samote. Aký je váš relax?

Áno, keď môžem, tak si rád zájdem do prírody, veľmi rád mám naše Vysoké Tatry, kde je ľudí menej a človek má čas premýšľať a vtráť hlavu. Alebo trávim čas na chalupe, kde sa venujem len fyzickej práci – či je to pilenie dreva alebo iné roboty okolo domu. Samozrejme, čas s rodinou a so srdcu blízkymi ľuďmi je tiež veľmi dôležitý.

Máte nejaký odkaz pre čitateľov?

Chcel by som popriať čitateľom, aby nabrali odvahu robiť v živote zmeny, vytyčovať si ciele a robiť k nim kroky. Koučovia a terapeuti vedia účinne ich vlastnú cestu k rozvoju a úspechu urýchliť.

Ďakujeme za rozhovor!

Eva Vlčková

foto: Cyril Králik / archív P. Seemanna

10. medzinárodná konferencia Dopravná infraštruktúra v mestách

V dňoch 2. - 3. 10. 2019 sa v renovovanej Aule Žilinskej univerzity v Žiline AR2 konala 10. medzinárodná konferencia Dopravná infraštruktúra v mestách. Konferenciu organizovala Katedra cestného staviteľstva, Stavebná fakulta UNIZA, spolu so Slovenskou cestnou spoločnosťou a Centrom dopravného výzkumu, v. v. i. pod záštitou rektora Žilinskej univerzity prof. Ing. Jozefa Jandačku, PhD., predsedu Združenia miest a obcí Slovenska Mgr. Branislava Trégera, PhD., predsedníčky Žilinského samosprávneho kraja Ing. Eriky Jurinovej a primátora mesta Žilina Mgr. Petra Fiabáneho. Pri slávnostnom otvorení podporili myšlienku konferencie rektor Žilinskej univerzity v Žiline, primátor mesta Žilina a dekan Stavebnej fakulty Žilinskej univerzity prof. Ing. Marián Drusa, PhD. Upozornili na závažnosť riešenej problematiky a jej negatívne dopady na spoločnosť.

Cieľom konferencie bolo prediskutovať základné dopravné problémy miest a obcí, ktoré spôsobujú denné dopravné zápchy, nebezpečné situácie, dopravné nehody a negatívny vplyv na životné prostredie.

Organizátori konferencie si uvedomujú, že narastajúce dopravné požiadavky nie je možné uspokojiť spôsobom, ktorý by zabezpečil trvalo udržateľný rozvoj bez opatrení, znižujúcich negatívny vplyv na obyvateľstvo. Preto konferenciu zamerali na riešenie otázok zvýšených dopravných požiadaviek v kontraste s možnosťami multimodálnych komunikačných systémov, ich kapacitou a možnosťami rozvoja. Dali priestor pre prezentácie aplikovateľnosti modelových a simulačných riešení výhľadových vzťahov, využívanie prvkov moderných technológií, zvyšovanie podielu hromadnej dopravy a širšie zavádzanie e-mobility. Špeciálnu pozornosť venovali riešeniu parkovacej politiky miest a ochrane životného prostredia.

Medzinárodný vedecký výbor zložený z odborníkov zo SR, ČR, Poľska, Maďarska a Rakúska z obdržaných návrhov vybral na prezentáciu 26 príspevkov, z toho 10 zo Žilinskej univerzity. Prezentované príspevky boli orientované nielen na teoretické aspekty riešenia dopravných problémov, ale predovšetkým na praktické skúsenosti autorov a návrhy riešení zložitých dopravných problémov. Časť bola venovaná aj konkrétnym ponukám riešenia, predovšetkým v oblasti SMART riešení. Príspevky odzneli v 5 blokoch:

1. Riešenie individuálnej automobilovej dopravy a mestskej hromadnej dopravy v mestách.
2. Modelovanie prepravných vzťahov v sídelných útvaroch.
3. Statická doprava v centrách miest a na sídliskách.
4. Inteligentné mestá.
5. Mobilita v mestách a životné prostredie.

Všetky príspevky vrátane neprezentovaných sú publikované v zborníku konferencie. Konferencia privítala 150 účastníkov, ktorí rozvinuli bohatú diskusiu nielen k prezentovaným príspevkom, ale aj k všeobecným otázkam

rozvoja miest a regiónov, bezpečnosti dopravy, modelovaniu a simulácii dopravných vzťahov a eliminácie negatívnych účinkov dopravy na životné prostredie. Prijemným prekvapením bola účasť cca 30 študentov Žilinskej univerzity, ktorí aj týmto spôsobom prejavili záujem o študovanú problematiku. Konferencia bola venovaná predovšetkým pracovníkom samospráv, projektových organizácií, výskumných pracovísk a je potešiteľné, že sa jej zúčastnili v hojnom zastúpení aj pracovníci ministerstva dopravy a regionálneho rozvoja, Prezídia policajného zboru, primátori miest a množstvo účastníkov, ktorí majú možnosť priamo ovplyvňovať riešenie dopravných problémov.

Z prezentovaných príspevkov a diskusie vplynuli závery a odporúčania pre efektívnejšie riešenie problémov dopravy v mestách a regiónoch. Za najdôležitejšie odporúčania možno považovať:

1. V rámci udržateľného rozvoja miest a obcí v maximálnej miere skvalitňovať hromadnú dopravu a vytvárať tak vhodné podmienky pre výraznejšiu zmenu delby prepravných prác v jej prospech. Pri preferencii v prípade nedostatočných priestorových možností zabezpečiť vytváranie preferencií na križovatkách.
2. Zabezpečiť požiadavku na aplikácie dopravného modelu pri väčších investičných celkoch v mestách, napojenie významnejších objektov riešiť pomocou mikrosimulácie pre výhľadové stavy dopravy.
3. Zabezpečiť dostupnosť štrukturálnych a dopravných dát pre dopravné modely, zabezpečenie požiadavky na napĺňanie dátovej základne NSDI od polície a správcov dopravnej infraštruktúry.
4. Parkovaciu politiku v obytných zónach zamerať hlavne na uspokojenie potrieb rezidentského odstavovania vozidiel, zabezpečiť systémy monitorovania parkovísk a využitia umelej inteligencie pri organizácii statickej dopravy.
5. Vytvárať legislatívne a ekonomické podmienky pre široké uplatnenie prvkov inteligentných miest (SMART riešenia) so

zámerom zvyšovania bezpečnosti a plynulosti dopravy, pri zvyšovaní informovanosti vodičov, pri organizovaní a riadení statickej a dynamickej dopravy a tiež pri efektívnom využívaní preferencie MHD.

6. Pri organizácii dopravy v mestách vytvárať zodpovedajúce podmienky pre uplatňovanie e-mobility, vytváranie nízkoemisných zón a tiež odbreňovanie centier miest od motorovej dopravy.
7. Všeobecne podporovať zvyšovanie podielu nemotorovej dopravy v mestách a vytvárať podmienky pre implementáciu projektov potláčajúcich motorovú dopravu v centrách miest.

Konferencia zaznamenala veľmi pozitívny ohlas aj z pohľadu spoločenského. Stretnutia v prestávkach rokovania a hlavne spoločenský večer, pripravený v menze UNIZA, priniesli okrem pokračovania odborných debát aj neformálne diskusie pri kvalitnom jedle, jemnom živom hudobnom pozadí a v neposlednom rade aj pri dobrom víne od sponzora konferencie.

Závery konferencie vplynuli nielen z prezentovaných príspevkov, ale celý rad námietok na zlepšenie súčasnej alarmujúcej situácie v riešení dopravy v mestách a obciach vplynul z bohatej diskusie. Námety na riešenie prezentovali aj viaceré spoločnosti, zaoberajúce sa riešeniami dopravy v mestách a regiónoch.

Úspešný priebeh konferencie zabezpečili organizátori aj vďaka podpore firiem z praxe, preto chcem aj touto cestou poďakovať firmám Reming Consult; ALAM; EMtest; Flower Toll Technologies; ABB; ALFA 04.

Konferencia je organizovaná na Žilinskej univerzite v dvojročných intervaloch. Na základe úspešného rokovania tohtoročnej konferencie organizátori srdečne pozývajú odborníkov zaoberajúcich sa dopravnou infraštruktúrou na jej 11. ročník v roku 2021.

prof. Ing. Ján Čelko, CSc.
garant konferencie
katedra cestného staviteľstva SvF

Medzinárodná konferencia o leteckej doprave – INAIR 2019

Odborníci z letectva a zo širokej akademickej obce si „značku“ INAIR dlhodobo spájajú so špičkovou medzinárodnou konferenciou o leteckej doprave. Atraktivnosť tohto podujatia podčiarkol aj jej nedávny 8. ročník v dňoch 12. a 13. novembra 2019 v Budapešti. Podľa organizátorov z katedry leteckej dopavy je medzinárodná konferencia o leteckej doprave - INAIR 2019 odborné fórum, na ktorom sa stretávajú zástupcovia leteckého odvetvia a akademická obec s cieľom vymieňať si názory a skúsenosti a odborne debatovať o súčasnom dianí v letectve. Tento rok sa rozprava viac ako 70 hostí sústreďovala najmä na manažment a ekonomiku leteckej dopavy, výskum, vývoj, bezpečnosť a predpisy v oblasti bezpilotných prostriedkov, riadenie letovej prevádzky, poskytovanie leteckých navigačných služieb, ľudský faktor, bezpečnosť v leteckej doprave, letecké motory a aero-

dynamiku, navrhovanie a prevádzku letísk a leteckých spoločností.

Vedecký výbor konferencie sa teší z rastúcej úrovne konferenčných príspevkov. Najlepšie príspevky sú vydávané prestížnym vydavateľstvom Elsevier v zborníku Transportation Research Procedia, indexovanom v databáze Scopus.

Konferencia INAIR má vynikajúcu zahraničnú reputáciu a po ôsmich rokoch svojej

existencie je pozitívne hodnotená širokou odbornou verejnosťou i akademickou obcou v oblasti leteckej dopavy. Na katedre leteckej dopavy veria, že deviaty ročník bude nemenej úspešný. Príďte sa presvedčiť na Maltu od 3. do 5. novembra 2020.

doc. Ing. Benedikt Badánik, PhD.

foto: Ing. Filip Škultéty, PhD.

katedra leteckej dopavy FPEDAS

Cena Aurela Stodolu za výnimočnú záverečnú prácu v rukách študentky strojníckej fakulty

Slovenské elektrárne už po dvanásty raz počas slávnostného galavečera dňa 7. 11. 2019 v Bratislave odovzdali cenu za najlepšie bakalárske, diplomové a dizertačné práce v oblasti energetiky s cieľom zvýšiť záujem mladých o štúdium technických smerov orientovaných na energetiku.

Tento rok bolo do súťaže prihlásených vyše dvadsať prác. Hodnotila ich odborná komisia zložená z profesorov slovenských technických univerzít a zástupcov Slovenských elektrární.

Finančnú odmenu a Cenu Aurela Stodolu za zaujímavú bakalársku prácu na tému Perspektívne spôsoby akumulácie OZE získala Bronislava Púčeková zo Strojníckej fakulty Žilinskej univerzity v Žiline. Ceny za najlepšiu diplomovú a dizertačnú prácu si odniesli študenti Technickej univerzity v Košiciach a Slovenskej technickej univerzity.

Každý z víťazov získal aj priestor na svoju prezentáciu na podujatí Deň kariéry v elektrárnach. Podujatie ponúka zaujímavé prednášky a diskusie, je príležitosťou stretnúť sa s odborníkmi z energetického sektora a získať nové vedomosti a kontakty pre ďalšie štúdium či zamestnanie.

Každoročné udeľovanie Ceny Aurela Stodolu je už tradičnou a neoddeliteľnou súčasťou Týždňa vedy a techniky na Slovensku, ktorého organizátorom je Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR. Je súčasťou širšieho konceptu Energia pre vz-

delanie. Slovenské elektrárne podporujú školstvo, vedu a výskum na základe Memoranda o dlhodobej spolupráci, ktoré so slovenskými technickými univerzitami podpísali v roku 2007.

oddelenie pre medzinárodné vzťahy a marketing
Zdroj foto: seas.sk

Ako ošúpať banán inak ako ručne

Dňa 24. 10. 2019 sa na Strojníckej fakulte UNIZA uskutočnil už druhý ročník súťaže o top inovačný tím študentov strojníckych fakúlt „Ako ošúpať banán inak ako ručne“. Súťaž je určená pre študentov strojníckych fakúlt Žilinskej univerzity v Žiline, STU v Bratislave a TU v Košiciach. Prebieha v dvoch kolách – fakultnom a celoslovenskom.

Vyhlasuje ju spoločnosť SOVA Digital v partnerstve s Asociáciou priemyselných zväzov. Hlavným zámerom organizátora je prepájanie škôl s praxou, kooperácia R&D centier s mladými talentami, ale aj aktívna podpora a propagácia zaujímavých príbehov mladých ľudí s technickým vzdelaním, pretože jedným z najväčších problémov praxe je dnes nedostatok absolventov škôl s týmto typom vzdelania. Pod problém sa podpisuje nezaujímavosť mladých ľudí o štúdium technických predmetov, pričom potreba zvýšenia vzdelávania v technických predmetoch je viac ako naliehavá. S ich výučbou je potrebné začať už na základných školách a rozvíjať ich na ďalších stupňoch vzdelávania.

Už v prvom ročníku celoslovenskej súťaže tím študentov Strojníckej fakulty UNIZA „Bananavengers“, tvorený študentmi štu-

dijného programu vozidlá a motory, obsadil krásne druhé miesto. Finále a ocenenie víťazov sa konalo na prvom stretnutí R&D (Research & Development) lídrov výskumno-vývojových centier priemyselných firiem SR, v máji 2019 v hoteli Chopok v Demänovskej doline.

V druhom ročníku súťaže sa do fakultného kola, na SJF UNIZA, zapojilo 5 súťažných tímov. Ich úlohou bolo vyriešenie zadaného technického problému – „Ako vylepšiť detské sánky, aby boli ešte viac mega zážitkom nielen pre deti, ale aj pre rodičov, ba dokonca celú rodinu“. Tímy navrhli problematickú situáciu, unikátne riešenie a vytvorili prototypový model riešenia, ktorý prezentovali pred fakultnou komisiou.

Boli udelené 2 prvé miesta. S ohľadom na charakter úlohy nie je prekvapujúci

úspech študentov študijného programu vozidlá a motory, ktorý pracoval v zložení Michal Rakár, Frederik Ďurčo a Jozef Sýkora. Spolu s nimi postupuje do celoslovenského kola tím priemyselných inžinierov - Peter Malec, Martin Buzalka a Dávid Komačka. Úlohou celoslovenského kola bude dopracovanie riešenia z fakultných kôl a odprezentovanie projektov pred R&D lídrami. Víťazný tím má možnosť získať zaujímavú finančnú výhru.

Postupujúcim srdečne blahozeláme a vo pred ďakujeme za vzornú reprezentáciu Strojníckej fakulty UNIZA v celoslovenskom kole, ktoré sa tento rok uskutoční v dňoch 28. - 29. 11. 2019 vo Víglaší.

Ing. Zuzana Gerliciová

doc. Mgr. Branislav Ftorek, PhD.

prodekan pre pedagogickú činnosť SJF

Úspešný príbeh európskeho výskumu

Európska komisia nedávno zverejnila na svojich internetových stránkach medzi úspešnými príbehmi európskeho výskumu medzinárodný projekt ERAdiate „Enhancing Research and Innovation dimensions of the University of Zilina in intelligent transport systems - Posilnenie výskumu a inovácii na Žilinskej univerzite v oblasti inteligentných dopravných systémov“. Projekt ešte v roku 2013 pripravil kolektív zamestnancov pod vedením pracovníkov Fakulty elektrotechniky a informačných technológií prof. Milana Dada a prof. Ladislava Janouška, ktorí ho po úspešnom hodnotení v Európskej komisii aj koordinovali v spolupráci s ďalšími kolegami z univerzity.

„V roku 2012, pri výzve ERAChair, sme sa rozhodli uchopiť šancu ešte viac posilniť dimenziu Žilinskej univerzity v oblasti inteligentnej dopravy a podať projekt ERAChair - ERAdiate. Úspešný projekt bolo možné podať len vďaka obrovskému entuziazmu prof. Ladislava Janouška a ďalších našich kolegov zo Žilinskej univerzity,“ povedal prof. Milan Dado, významný dlhoročný zamestnanec a vedúci oddelenia komunikačných technológií z Fakulty elektrotechniky a informačných technológií.

Projekt ERAdiate získal financovanie zo siedmeho rámcového programu Európskej komisie (EK) v schéme ERA-Chair a bol orientovaný na spoluprácu medzi špičkovými výskumnými pracovníkmi. Vyústil do inovatívnych riešení v oblastiach inteligentnej mestskej dopravy, podpory vozidiel reagujúcich na núdzové situácie a aplikácií pre plynulejšiu osobnú dopravu v mestách.

Vďaka projektu dokázala Žilinská univerzita v Žiline (UNIZA) pritiahnúť na svoju akademickú pôdu špičkových výskumných pracovníkov v oblasti dopravy a informačno-

-komunikačných technológií nielen z Európy ako napríklad Talianska, Francúzska, ale aj z Iránu či Kanady.

ERA-Chair („kreslo“ európskeho výskumného priestoru) schéma je v rámcových programoch pre výskum a inovácie EK súčasťou opatrení určených na rozširovanie účasti krajín s nižšou úrovňou HDP na európskom výskume a šírenie excelentnosti v týchto krajinách. Schéma je navrhnutá tak, aby pritiahla špičkových akademických a výskumných pracovníkov na univerzity so silným potenciálom pre excelentnosť výskumu pod dohľadom vynikajúceho výskumného pracovníka a manažéra známeho ako „ERA-Chair holder“ (držiteľ ERA-Chair)“, ktorým bol v prvej časti projektu Dr. Karl Ernst Ambrosch z Rakúska a od roku 2017 prevzala vedenie projektu vo funkcii držiteľa ERA-Chair pani prof. Tatiana Kováčiková, predtým pôsobiaca na viacerých pozíciách v zahraničí ako napríklad v organizácii Eurescom v nemeckom Heidelbergu, ktorý sa sústreďuje na výskum a vývoj v oblasti informačných a komunikačných technológií. Pod jej vede-

ním v spolupráci s koordinátormi sa podarilo projekt ERAdiate ukončiť s uznaním EK.

Počas projektu tím ERAdiate podnietil prípravu mnohých ďalších projektov, vrátane vybudovania strategického partnerstva medzi viacerými mestami, čo pripravilo pôdu pre ďalšiu spoluprácu na výskumných a inovačných projektoch. Tím získal ďalšie finančné prostriedky na ciele projekty inteligentnej dopravy v oblasti cezhraničnej spolupráce a rámcového programu EK H2020.

Projekt sa po piatich rokoch skončil v júli 2019 a následne sa tím projektu ERAdiate transformoval na nové oddelenie európskych výskumných a inovačných projektov na Žilinskej univerzite. Medzinárodný vedecký tím tak pokračuje na výskume autonómnych vozidiel, súčasných a budúcich trendoch a perspektívach trvalo udržateľnej, inteligentnej a inkluzívnej mobility a inteligentných riešení pre dediny a mestá práve na UNIZA.

prof. Ing. Milan Dado, PhD.

prof. Ing. Ladislav Janoušek, PhD.

prof. Ing. Peter Brída, PhD.

BIBLIOTÉKA bola pre nás úspešná

Keď sa 7. novembra otvorili brány bratislavskej Incheby, aby privítali účastníkov 27. ročníka BIBLIOTÉKY, najväčšieho medzinárodného knižného veľtrhu organizovaného na Slovensku, vstúpili sme do nej aj my z EDIS-u.

Vo vkusne upravenom stánku - pochválili nám ho viacerí návštevníci, ale aj kolegovia z niektorých vydavateľstiev - sme prezentovali vyše 100 titulov publikácií vydaných Žilinskou univerzitou, no mali sme aj knihy pre deti či záujmovú literatúru. Na pultoch nechýbali propagačné predmety našej alma mater.

Súčasťou pobytu na veľtrhu bola aj nami organizovaná akcia s názvom Železnica je fenomén, na ktorej sme predstavili knihy o železničnej doprave, vydané v našom vydavateľstve. Išlo o publikáciu Cestovné lístky, prosím – pohľad na vývoj cestovných dokladov na železnici a v MHD, ktorú napísal Dušan Lichner a knihu Elektrická ku prameňom zdravia, ktorá bola vydaná pri príležitosti 110. výročia Trenčianskej elektrickej železnice. Jej tvorcami sú Dušan Lichner a Dušan Nosál. Počas zaujímavej prezentácie pripravenej a moderovanej p. riaditeľkou Ing. Alenou Micháľkovou, autori prehovorili o dôvodoch napísania publikácie, aj o sebe, pričom celú akciu spetrovala maketa elektrickej TREŽ či výpravcovské čiapky na hlavách autorov.

Na Bibliotéke sme boli štyri dni. Okrem samotného vystavovania kníh boli pre nás vzácné aj rozhovory s bývalými študentmi Žilinskej univerzity, odborníkmi, ktorí poznajú niektorých našich pedagógov a ktorí občas navštvia univerzitu či s bežnými návštevníkmi, ktorí sa pri nás zastavovali. Keďže medzi vystavovateľmi boli aj naši kolegovia z iných univerzít, aj s nimi sme si vymenili poznatky a skúsenosti z vydavateľskej činnosti.

Treba pripomenúť, že na tohoročnom knižnom veľtrhu sa na plo-

che 10 000 m² predstavilo vyše 200 vystavovateľov zo Slovenska, Česka, Poľska, Rumunska a Ruska, pričom veľtrh priniesol zásadnú novinku a to čestného hosťa. Bolo ním Maďarsko, ktoré na tomto mieste prezentovalo viac ako 20 kníh svojich autorov. Čitateľskej verejnosti netreba hádam pripomínať, že počas štyroch dní trvania spomínanej expozície prebehlo množstvo besied so spisovateľmi, autogramiád, udelilo sa viacero cien.

Pre nás bola tohoročná účasť azda najúspešnejšia v histórii našej prítomnosti na Bibliotéke a to znamená aj veľké povzbudenie do budúcnosti.

-švk-

Otvorenie zrekonštruovanej predajne literatúry EDIS

Dňa 18. novembra 2019 sa slávnostne otvorila zrekonštruovaná predajňa literatúry vydavateľského centra EDIS. Pásku slávnostne prestrihol rektor UNIZA prof. Ing. Jozef Jandačka, PhD. spolu s riaditeľkou EDIS-u Ing. Alenou Micháľkovou, kvestorkou Ing. Janou Gjašikovou a s prorektorom pre vzdelávanie doc. Ing. Vladimírom Konečným, PhD.

Predajňa sa odela do nového šatu svojim vybavením, avšak zmenil sa aj štýl predaja – z pultového na samoobslužný. Toto miesto zároveň slúži na vyzdvihnutie publikácií objednaných on-line. Predajňa zároveň rozširuje ponuku literatúry, a to konkrétne o tituly regionálnej literatúry a tituly o významných historických osobnostiach z nášho regiónu. Ďalšou novinkou je tiež širšia ponuka odborných publikácií – napr. z iných univerzitných vydavateľstiev.

„Práve v týchto dňoch, keď si o niečo viac uvedomujeme, čo pre nás znamená sloboda a aj viac rekapitulujeme, spomíname, diskutujeme, stojí za to si uvedomiť, že aj možnosť publikovať a vydávať či možnosť kúpiť alebo čítať akúkoľvek knihu je jedným z atribútov slobody. EDIS má tiež svoje začiatky v porevolučných rokoch, v nasledujúcom roku si budeme pripomínať 30 rokov našej existencie. Za tú dobu sme vydali pre UNIZA a aj externých partnerov viac ako 4 500 pu-

blikácií,“ uviedla vo svojom príhovore riaditeľka EDIS-u Ing. Alena Micháľková.

Po slávnostnom otvorení prítomní zotrvali

v príjemnej atmosfére a priateľskom rozhovore.

-red-

Vianoce na univerzite nás preniesli do čarovného sviatočného času

Dňa 5. decembra 2019 od 13 hod. už po šiesty raz na univerzitu prichádzalo mnoho študentov, zamestnancov, ale i širokej verejnosti, aby si vychutnali tú pravú vianočnú atmosféru, ktorú priniesli tradičné Vianoce na univerzite.

Po úvodnom slove moderátora sa publiku prihovril prorektor pre medzinárodné vzťahy a marketing Jozef Ristvej. Všetkým zaželel príjemný kultúrny zážitok a pokojné blížiace sa Vianoce.

Hlavný program pozostával z vystúpení B7 – Súrodencov Bažikovcov a folklórneho súboru Stavbár. B7 je vokálne septeto súrodencov Bažikovcov z Habovky, ktorého každý člen sa venuje hudbe. Často vystupujú aj samostatne ako inštrumentalisti, či dirigenti svojich zborov. Ich doterajší repertoár zasahuje do oblasti vážnej i populárnej hudby interpretovanej a cappella alebo s inštrumentálnym sprievodom. Žilinský folklórny súbor Stavbár oslávil už 60 rokov od svojho vzniku a Vianoce na univerzite si bez vystúpenia ich členov ani nevieme predstaviť. Predstavili nám sériu ľudových vianočných piesní a rozospievali mnohé tváre v publiku. Všetci návštevníci si mohli počas podujatia nakúpiť na vianočnom trhu darčeky pre seba i svojich blízkych od zručných remeselníkov. Nechýbali napríklad pečené čaje, látkové hračky, vianočné oblatky, adventné vence alebo sviečky. Chutný punč a tradičná kapustnica rozvoniavali tak krásne, že len málokto odolal. Nafukovacie planetárium v suteréne Stavebnej fakulty aj v tento čarovný večer poskytlo pravidelným i menej pravidelným sledovateľom možnosť vidieť čaro oblohy a jej tajomstiev.

Aj tento rok malo podujatie charitatívny rozmer a dalo sa pomôcť hneď dvakrát. Prvý spôsob bola Vianočná dobročinná tombola, z ktorej si traja vyžrebovaní šťastlivci na konci programu odniesli vecné výhry od spoločnosti ALBI. Vybierané finančné prostriedky podporia už čoskoro v spolupráci s Univerzitným pastoračným centrom Žilina dobročinnú organizáciu Centrum pre rodinu, ktorá podáva pomocnú ruku úplným či neúplným rodinám, ktoré sa ocitli

v zložitej situácii. Ďalším spôsobom ako pomôcť bola kúpa kalendára či prinesenie rôznych použitých alebo nových potrieb pre psíkov (hračky, žrádlo, oblečenie, pelech, deky...) umiestnených v Žilinskom psom útulku.

Vidíme sa o rok, priatelia!

oddelenie pre medzinárodné vzťahy a marketing
foto: Cyril Králik

Predseda Slovenskej akadémie vied na návšteve UNIZA

Dňa 19. novembra 2019 privítal rektor Jozef Jandačka na našej akademickej pôde predsedu Slovenskej akadémie vied (SAV) prof. RNDr. Pavla Šajgalíka, DrSc. Témami rokovania boli možné spolupráce v oblasti vedy a techniky. Po prezentácii a zápise do pamätnej knihy UNIZA sa uskutočnila prehliadka priestorov univerzity spolu s priestormi Univerzitného vedeckého parku a Výskumného centra. Predseda SAV vyzdvihol jedinečný profil UNIZA a načrtnol možné oblasti spolupráce. Rektor UNIZA vyjadril presvedčenie, že je viacero tém, na ktorých by SAV a UNIZA mohli a vedeli spolupracovať pri rozvoji slovenskej vedy a výskumu.

Súčasná Slovenská akadémia vied je samosprávna vedecká inštitúcia zameraná na rozvoj vedy, vzdelanosti, kultúry a ekonomiky. Jej hlavným poslaním je realizovať základný a aplikovaný výskum v širokom spektre technických, prírodných, humanitných a spoločenských vied. Prostredníctvom bilaterálnych a multilaterálnych vedeckých medzinárodných a domácich projektov, osobitne zo zdrojov štrukturálnych fondov EÚ, a členstva v medzinárodných

asociáciách a inštitúciách rozvíja SAV rozsiahlu medzinárodnú spoluprácu.

oddelenie pre medzinárodné vzťahy a marketing
foto: Cyril Králik

Nikto nevedel, ako to skončí...

Pri príležitosti 30. výročia Nežnej revolúcie sa 18. novembra 2019 na našej univerzite uskutočnila moderovaná diskusia s názvom „Ako november ´89 ovplyvnil akademické prostredie“. Moderátor doc. Ing. Jozef Ristvej, PhD. privítal v diskusných kreslách zástupcov jednotlivých období univerzity – doc. RNDr. Ivana Turka, CSc. ako predstaviteľa tých, ktorí sa aktívne zapojili do nežnej revolúcie, prof. Ing. Milana Dada, PhD. ako jedného z prvých porevolučných prorektorov, prof. Ing. Jozefa Jandačku, PhD. ako súčasného rektora a Ing. Milana Straku, doktoranda, ako zástupcu súčasných študentov. Diskutujúci v prvom kole odpovedali na otázku, aké majú spomienky na november ´89, v druhej otázke sa zamysleli nad tým, či sa naplnili myšlienky novembra ´89. Diskusiu hudobne spríjemňoval žilinský pesničkár a umelec Igor Cvacho, ktorý zaspieval vlastnú tvorbu aj piesne Karla Kryla.

„Moje spomienky sú kusé. Sú to osobné spomienky podľa toho, ako som ja vnímal novembrové udalosti a udalosti, ktoré potom nasledovali,“ začal docent Turek, ktorého ucelené spomienky vám prinášame aj na stránkach nášho časopisu. Podotkol však, že podľa neho sa revolúcia „udiala na 50 % a tá ťažšia polovica nás ešte čaká, pretože sa ešte nezmenilo myslenie ľudí. Predpo-

kladám, že je tomu preto tak, že revolúcia prebehla príliš rýchlo.“

Profesor Dado poskytol pohľad „zboku“, pretože sám nebol aktívne zapojený v revolúcii. Vyjadril veľký obdiv voči všetkým, ktorí sa do revolúcie zapojili a prejavili tak „neveriteľnú odvahu, pretože nikto nevedel, ako to skončí.“ Vyjadril presvedčenie, že nie je potrebné sa prehnane stresovať, aj keď s neuhmi v spoločnosti treba čo najrýchlejšie skončiť.

O krásnej eufórii a zároveň o ťažkom období z ľudského hľadiska hovoril súčasný rektor profesor Jandačka. Inžinier Straka vyjadril

potešenie, ktoré podľa neho prežívajú väčší mladí, že môžu žiť v slobodnej krajine a že sa sami môžu rozhodnúť, ako budú žiť. Na záver každý účastník dostal mandarínku a spoločne pred univerzitou zapálili tri symbolické sviece. Počas novembra boli vo vestibule univerzity vystavené autentické fotografie z novembra ´89, ktoré si mohli študenti aj návštevníci univerzity prezrieť a pripomenúť si tak historické udalosti aj v priestoroch Žilinskej univerzity.

Eva Vlčková
foto: Cyril Králik

UMO roboty na Žilinskej univerzite predviedli svoju silu

Univerzita privítala dňa 22. 11. 2019 v priestoroch suterénu Stavebnej fakulty súťažiacich z celého Slovenska, ktorí sa prihlásili so svojimi robotmi do jednej z výziev robotickej súťaže RoboRAVE. Tento siedmy ročník bol v niečom výnimočný – súťažilo sa iba v kategórii SUMO, no napriek tomu záujem bol ako každý rok mimoriadne vysoký. Zúčastnilo sa 91 súťažiacich, 60 robotov a 34 pedagógov, organizátorov a rozhodcov prihlásených na robotický SUMO turnaj ako súčasť súťaží RoboRAVE Slovensko 2019. Výzva SUMO je určená pre 1-2 členné tímy a súťaží sa v 3 kategóriách. Víťazmi vo veľkej konkurencii v kategórii LEGO SUMO Junior určenej pre žiakov základných škôl sa stali Nicolas Slezák a Filip Ivanič z Katolíckej spojenej školy v Banskej Štiavnici, víťazom v kategórii LEGO SUMO určenej pre žiakov stredných škôl sa stal Tomáš Kováč z Gymnázia Grösslingová 18 v Bratislave a víťazmi v kategórii SUMO OPEN určenej pre záujemcov o robotické zápasy SUMO postavené na otvorenej platforme sa stali Jerguš Bielončík a Ján Skovajsa z Gymnázia Martina Hatalu v Trstenej.

Všetkým víťazom v kategórii LEGO SUMO určenej žiakom stredných škôl boli odovzdané aj vecné ceny od spoločnosti MATADOR Group. Súčasťou súťaže bola aj zaujímavá Konferencia pre vedúcich tímov a pracovníkov Žilinskej univerzity na tému Motivácia práce vedúcich pracovníkov s mládežou na robotických súťažiach.

Súťaž bola v tomto roku zrealizovaná vďaka výbornej tímovej spolupráci AMAVET klubu č. 549 z Martina, Informačného centra mla-

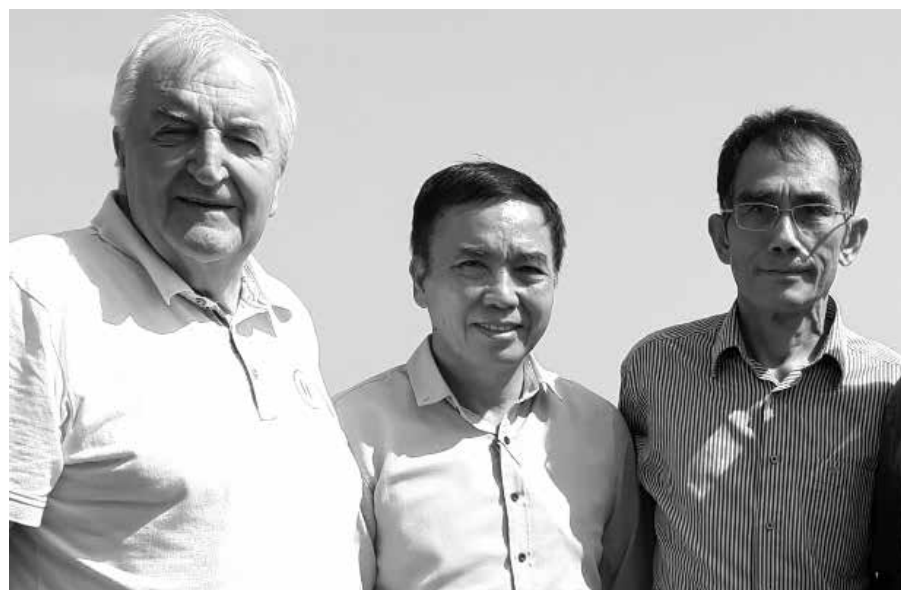

dých, n.o. v Martine, spoločnosti Inloop Žilina, The Benders – klubu lego robotiky v Žiline, Žilinskej univerzity v Žiline, ale aj vďaka finančnej podpore Mesta Žilina, firmy AVAST a spoločnosti MATADOR Group. Celú súťaž RoboRAVE Slovensko organizátori pripravujú pre všetkých 5 výziev na 20. a 21. február 2020.

oddelenie pre medzinárodné vzťahy a marketing
foto: AMAVET klub

Značka VŠD pretrváva

Pred viac ako dvadsiatimi rokmi naša vzdelávacia a vedecko-výskumná inštitúcia zmenila názov. Nielen v širšej verejnosti však stále zostava známou ako Vysoká škola dopravná. Premenovaním sme žiaľ stratili skoro päťdesiatročnú históriu. Časom sa aj priradili k novo-vytváraným školám. Vznikajúcim z rozličných odbočiek alebo fakúlt, osobitne pedagogických. Medziiným zúfalo hľadajúcich svoje korene alebo opodstatnenie.

Dopad tejto zmeny sa ešte výraznejšie prejavuje v cudzine. VŠD poskytovala vzdelanie záujemcom z viacerých krajín celého sveta. Stačí zalistovať v pamätnici obsahujúcej zoznam absolventov. Vydanej ešte k 50. jubileu založenia univerzity. Publikácia osobitne vyhľadávaná. Avšak bez ďalšej aktualizácie. Pri nedávnom stretnutí, naši bývali študenti z Vietnamu v nej s mimoriadnou potechou si pripomínali svojich spolužiakov. Aj z Nemecka, Poľska, Ruska dokonca zo Zimbabwe, prípadne ďalších arabských krajín. Napriek súčasnému medzinárodným programom, tento rozsah niekdajšej internacionalizácie asi nateraz nedosahujeme. Veď iba v sedemmiliónovom Hanoji funguje asociácia absolventov VŠD v Žiline, pred-

tým v Prahe, a to aj bez vedomia ich „alma mater“. S prekvapujúcim počtom okolo šesťdesiat členov, ktorí organizujú viackrát ročne stretnutia pri rôznych sviatkoch. Financie na štipendia sa v minulosti prideľovali centrálnne na úrovni príslušného úradu ministerstva. Po nadobudnutí autonómie riadenia škôl sú už zahrnuté v dotáciách. A to v závislosti od metodiky dojednejanej na úrovni rektorskej konferencie. Na VUT Brno rektor tak na vedeckej rade si jednoducho nechával schváliť v rozpočte vyčlenenú položku na zahraničných študentov. Takisto na VŠB - Technickej univerzity v Ostrave z financií oddeľujú podobnú podporu. Asi preto na 5. konferencii Cigos 2019 o inováciách v inžinierskom stavi-

teľstve v dňoch 31. 10. a 01. 11. 2019 vo vietnamskom Hanoji tiež doktorandi z ostravskej fakulty, aj keď iba formou postera, prezentovali výstupy zo svojho výskumu. Iste efektívnejšia investícia v porovnaní so spornými pracovnými cestami do neperpektívnych destinácií s podstatne odlišnou organizáciou štúdia a bez nateraz zjavných výsledkov. Navyše určite by sa našli ďalšie rezervy z prezamestnanosti. Najmä v oblasti narastajúceho neproduktívneho obslužného personálu. A to pri polovičnom počte študentov v porovnaní s ešte nedávnou minulosťou. V rozpore s elementárnymi princípmi podnikania. Prítom manažment stále ešte učíme skoro na všetkých našich fakultách. Napriek jednému z troch závažných záverov z komplexnej akreditácie o nutnosti integrácie takýchto odborov.

Zameranie na dopravu by malo takisto naďalej prežiť. Napriek generáčnej výmene pedagogických a vedeckovýskumných pracovníkov. Vráťane návratu značky VŠD do názvu univerzity. Možno ostravským alebo iným spôsobom. Technickú prax a absolventov, dokonca v zahraničí zaujímajú hlavne učebnice a skriptá. Nie momentálne uprednostňované impaktované publikácie. Navyše izolujúce školy od tradičných priemyselných partnerov. S odchodom osobností nesmú zaniknúť významné odborné podujatia. Typu úspešného medzinárodného sympózia EURO-ŽEL, ktoré po rokoch nedávno zahynulo. Nenahraditeľne novými lokálnymi podujatiami.

Patrí sa poďakovať našim vietnamským absolventom za ich pohľady zvonku na súčasnú „alma mater“. Mimoriadne vďačným za vzdelanie, ktoré im naša VŠD a krajina poskytla. „Žilinčanom“, ako sa sami označujú, dokonca údajne kvalitnejšie ako ich kolegom v iných štátoch. Väčšine z nich táto kvalifikácia vraj umožnila úspešnú profesionálnu a životnú dráhu. Na ilustráciu Ing. Nguyen Tran Thuat, CSc. (na obrázku vpravo) pôsobil ako expert pri realizácii skoro všetkých väčších mostov v deväťdesiatpäťmiliónovom Vietname a Ing. Văn Lục Trãn vykonával funkciu riaditeľa pre rozvoj na generálnom riaditeľstve železníc.

prof. Ing. Ján Bujňák, CSc.
katedra stav. konštr. a mostov SvF
foto: autor

Spomienky na november '89

V mojich spomienkach „nežná revolúcia na VŠDS“ začala na zhromaždení zvolanom vedením školy. Na ňom hlavný ideológ strany uvádzal argumenty o „nebezpečenstve kontrarevolúcie“. Malichernosťou jeho argumentácie som bol prekvapený, pretože dovtedy som ho považoval za človeka vychádzajúceho z princípov. Dôležitejšie na tom aktívne bolo, že v „diskusii“ po prednáške inžinier Súkup prečítal výzvu, v ktorej sa skupina z jeho okolia domáhala nápravy nepravostí, ktoré nás obklopovali. Nastal potlesk približne dvoch tretín prítomných. Časť tých, ktorí netlieskali, si pri potlesku založila ruky na prsia. Zrejme preto, aby vrchnosť videla, že netlieskajú. Podľa toho sa dalo poznať, kto je na ktorej strane. To prispelo k sformovaniu skupiny ľudí, ktorá potom pripravila voľbu „štrajkového výboru“.

Jeden z úkonov štrajkového výboru bolo „zrušenie“ Závodného výboru ROH. Prišli sme na zasadanie výboru, kde náš predseda prečítal požiadavky: 1. Rozpustiť ZV ROH. 2. Pripraviť voľby nového výboru a ďalšie body. Predseda ROH reagoval podráždene: „Kto ste, akým právom ...?“ Reagoval som na to otázkou: „Paľo, myslíš si, že váš výbor má dôveru ľudí na škole?“ Paľo bol matematik, matematici majú pravdu v úcte, a tak po krátkej odmlke povedal: „Asi nie.“ Tak som povedal: „Teda môžeme prejsť k bodu č. 2.“ A pripravili voľby.

Bol som v tej dobe v kontakte so študentským štrajkovým výborom. Ich dôveru som (asi) získal tým, že som im priniesol škatuľu fotografií prezidenta Masaryka. Aby pri cestách na iné školy mali aspoň nejaký materiál. (Fotografie sme urobili s kolegyňou, ktorej som dôveroval – a ona dôverovala mne.) Jedného študenta zo štrajkového výboru som sa raz opýtal, či nezanedbávajú štúdium. Povedal, že má všetky skúšky až na jednu. „Predseda strany na mne sedí a nedal mi skúšku.“ Tak som toho predsedu spolu s tým študentom navštívil. Dozvedel som sa, že bol na skúške viackrát a že neodpovedal ani na jednu otázku. Veľmi som sa hanbil. Po niekoľkých rokoch som sa mu za tú návštevu ospravedlnil.

Štrajkový výbor sa dohodol s vedením školy na spoločnom verejnom zhromaždení. Ing. Pfliegla a mňa výbor poveril moderovaním toho stretnutia. Keď som rozmýšľal nad tým, čo nám vedenie „vyvedie“, uvedomil som si možnosť ich abdikácie. Aby ukázali, že nie sme schopní riadiť školu. Po porade so Súkupom som bol pokojnejší. Oplatilo sa pripraviť: po otvorení stretnutia rektor dal prečítať ich vyhlásenie, v ktorom sa rektor a všetci prorektori vzdali funkcie. „Prijali“ sme ich abdikáciu a požiadali sme ich, aby pripravili voľby nového rektora.

Na zhromaždení, na ktorom sa mohli podávať návrhy na nového rektora, sa nám podarilo predbehnúť ostatných a navrhli sme matematika Pavla Kluvánka. Súhlas prítomných s Kluvánkom bol taký veľký, že už iný návrh nikto nepredložil. A Pavol Kluvánek bol za krátko zvolený za rektora.

Poznanie minulosti má cenu v tom, že umožňuje tvoriť budúcnosť. Na relatívnu ľahkosť a rýchlosť, ktorou v roku '89 došlo k spoločenským premenám malo zrejme vplyv i to, že komunistický režim si vytvoril „nepriateľov“ na mnohých stranách. Boli proti nemu demokrati, ale aj nacionalisti, katolíci, potenciálni podnikatelia, roľníci, ktorí prišli o pôdu, a mnohí ďalší. Po „rozbuške“, ktorou bola demonstrácia študentov 17. novembra 1989, prišli na námestia príslušníci všetkých týchto vrstiev. Musel to byť šok pre stranu a vládu. A tak súdruh Štěpán, tajomník ÚV KSČ sa s nádejou, že nájde pomoc, obrátil na robotníkov jednej pražskej továrne. Keď z tribúny povedal, že nebudú deti rozhodovať o tom, čo má strana robiť, zo zhromaždenia sa ozvalo: „My nie sme deti!“ A za tým zborovo a opakovane: „MY NIE SME DETI!“ A tak zrejme aj pod vplyvom politickej situácie v okolitých krajinách po niekoľkých dňoch strana boj vzdala. A na Štěpána bolo bez Štěpána.

Nepriateľ, proti ktorému rôzne vrstvy spoločnosti povstali, sa naraz

stratil a namiesto zrážky s nepriateľom narazili jeden na druhého. Na včerajších spojencov. Lenže každý z tých spojencov za najdôležitejšie považoval niečo iné a namiesto presadzovania demokracie začali presadzovať tie znaky, ktorými sa od seba odlišovali. Nehľadali spoločné riešenie, za riešenie považovali svoje videnie usporiadania spoločnosti.

Ľudia v priebehu päťdesiat rokov totality zabudli diskutovať. Vtedy bola spoločnosť nútená nediskutovať, nehľadať riešenie. Päťdesiat rokov sa za „diskusiu“ považovalo vyjadrenie súhlasu s vrchnosťou, teda zakrývanie rozporov, nie ich riešenie. Ale riešenie sa nedosiahne presadzovaním „môjho“ názoru.

Značná časť spoločnosti na tento fakt zabudla. Napriek tomu, že už starí Gréci považovali diskusiu za spôsob, ako hľadať pravdu, ku skutočnej diskusii nedošlo. Dodnes k nej nedošlo. O tom, že diskusia je cestou, ktorou sa dá nájsť riešenie rozporov, vedeli nielen starí Gréci. Vedel to Goethe, ktorý nechal Mefistofela pri predstavovaní sa Faustovi (podľa českého prekladu) povedať:

„Té síly díl jsem já, jenž chtíc páchat zlo, vždy dobro vykoná... Jsem duch jenž popírá.“

Vedel to Hegel (téza, antitéza, syntéza). I prezident Masaryk, ktorý povedal „Demokracie je diskuse.“

Vďaka mojim učiteľom som to vedel aj ja a pokúšal som sa o diskusiu medzi katedrami už ako mladý asistent. Neskôr ako predseda akademického senátu školy. A aj v čase, keď som odchádzal do dôchodku. Neúspešne. Nemal som dostatočnú spoločenskú váhu na to, aby som prekonal prevládajúci stereotyp. Bol by to cenný príspevok k naplneniu cieľov novembra, k naplneniu cieľov ľudí, ktorí zápas o demokraciu pred tridsiatimi rokmi začali. A bolo by to i ocenenie ich úsilia.

doc. Ing. Ivan Turek, CSc.
foto: Cyril Králík

Manažmentové práce v Drienčanskom krase

Dňa 29. a 30. októbra pracovníci Správy CHKO Cerová vrchovina v spolupráci so študentmi odboru stráž prírody zo Žilinskej univerzity, zamestnancom Výskumného ústavu vysokohorskej biológie v Tatranskej Javorine a pracovníkmi Firmy Gulík s. r. o. vykonávali v ÚEV Drienčanský kras manažmentové práce. Manažovaná lokalita sa nachádza na zarastajúcich trávnych porastoch nad obcou Hrušovo, kde naše aktivity boli zamerané najmä na obnovu podmienok pre pasenie, prostredníctvom mechanického odstraňovania náletových drevín. Na lokalite sa nachádzajú významné druhy rastlín a živočíchov a ich biotopy (suchomilné trávno-bylinné a krovinové porasty na vápniťom substráte), kde udržanie ich priaznivého stavu je priamo závislé od poľnohospodárskej činnosti. V dôsledku vyludňovania vidieka a slabého stimulu pre chovateľov dobytku však pasenie v regióne rapidne ustupuje.

Vďaka ponuke dobrovoľníkov zo Žilinskej univerzity sme na tejto lokalite mohli zabezpečiť praktickú starostlivosť, ktorú lokalita potrebuje a jej obnovou dokážeme

ponúknuť lokálnym chovateľom možnosť pásť hospodárske zvieratá na novovyčistenej ploche. Následne zavedená pastva ideálne oviec a kôz dokáže zabezpečiť kontinuitu priaznivého stavu druhov a ich biotopov na tejto lokalite a na druhej strane zabezpečiť úžitok pre miestne obyvateľstvo. Ešte raz sa chceme v mene Správy CHKO Cerová vrchovina poďakovať študentom Žilinskej univerzity, Ústavu vysokohorskej bioló-

gie a Firme Gulík s. r. o. za pomoc a popriať všetko dobré nie len nám, ale aj obnovenej ploche a najmä šikovného a trepezlivého gazdu!

J. Melicher, E. Belanová
Štátna ochrana prírody SR
Správa CHKO Cerová vrchovina
foto: V. Rízová, J. Garayová

Exkurzia ÚVB UNIZA Tatranská Javorina

V dňoch 22. 10. – 23. 10. 2019 sa 15 vybraných študentov Gymnázia Pavla Horova v Michalovciach, ktorí sa zaujímajú o prácu a environmentálny výskum, zúčastnilo pobytu v Tatranskej Javorine na pracovisku Ústavu vysokohorskej biológie Žilinskej univerzity.

v laboratóriách, ktorá spočívala v spracovaní zozbieraných vzoriek na moderných prístrojoch výskumného ústavu.

Tento pobyt bol pre študentov – snáď budúcich vedeckých pracovníkov – veľmi prínosný. Vyskúšali si, ako vyzerá práca výskumníka, spoznali ekologické vzťahy v prekrásnom prostredí Belianskych Tatier, vyskúšali si prácu modernými vedeckými metódami a naučili sa o seba postarať sa. Pracovníci ústavu vyjadrili veľké sympatie k aktivite študentov. Aj študenti vyjadrili želanie, že by sa sem ešte raz veľmi radi vrátili. Mnohí z nich tu našli inšpiráciu na svoje ročníkové práce, práce SOČ i práce v oblasti biologickej olympiády. Zažili tu niečo nové, príjemné a hlavne veľmi obohacujúce.

Beáta Jurištová, Eva Virágová
Gymnázium Pavla Horova, Michalovce
foto: archív GPH

Štyria erudovaní vedeckí pracovníci sa študentom venovali po všetkých stránkach. Výskumná práca pozostávala z dvoch zá-

kladných činností – práce v teréne, ktorá spočívala v pozorovaní a zbere biologického materiálu v Javorovej doline a práce

Vernisáž fotografickej súťaže „Keď európska vlajka pomáhala“

Informačné centrum Europe Direct Žilina, sídliace v Univerzitetnej knižnici Žilinskej univerzity, pod záštitou rektora prof. Ing. Jozefa Jandačku, PhD. a primátora mesta Žiliny Mgr. Petra Fiabáneho, vyhlásilo 17. júna 2019 fotosúťaž pre širokú verejnosť, ktorej hlavným motívom boli fotografie miest a objektov, kde finančne pomáhala Európska únia.

Súťaž trvala do 4. októbra 2019 a celkovo sa do nej zapojilo 25 účastníkov. Spomedzi 120 súťažných fotografií vybrala komisia 10 najlepších, za ktoré bolo možné hlasovať prostredníctvom facebooku a webovej stránky Europe Direct Žilina do 25. októbra 2019.

Súťažiaci, ale aj ostatní záujemcovia, mali možnosť zúčastniť sa v rámci tejto súťaže workshopu s uznávaným fotografom Vladom Bačom, ktorý bol hlavným odborným poradcom pri výbere najlepších snímkov. Okrem histórie fotografie sa účastníci dozvedeli aj spätnú väzbu k svojim snímkam

z pohľadu odborníka.

Vernisáž, spojená s odovzdávaním cien a otvorením výstavy sa uskutočnila 11. novembra 2019 na Radnici mesta Žilina.

Výherkyňou celej súťaže sa stala Natália Balačinová s 551 hlasmi, ktorá si odniesla ako hlavnú výhru multifunkčnú kameru a tablet.

Celé podujatie sa nieslo v príjemnej atmosfére a medzi účastníkmi sa otvorili zaujímavé diskusie. Návštevníci sa mohli pochať nádhernými fotografiami pri pohári vína a bohatom občerstvení.

Výstava „Keď európska vlajka pomáhala“

trvala od 11. 11. 2019 do 25. 11. 2019. Fotografie našej univerzity bolo možné vidieť na samostatnom výstavnom paneli a jedna z nich sa umiestnila v najlepšej desiatke. Konkrétne to bola fotografia s názvom „Panoráma Žilinskej univerzity“ od Cyrila Králika.

Celkovo bolo odovzdaných 1161 platných hlasov, ktoré rozhodli o konečnom poradí:

1. miesto:

Natália Balačinová – Námestie Nová Bystrica - 551 hlasov

2. miesto:

Dávid Pikla – Medzi nebom a zemou - 393 hlasov

3. miesto:

Darina Mikušová – Zábava pred tunelom - 69 hlasov

4. miesto:

Cyril Králik – Panoráma Žilinskej univerzity

5. miesto:

Jozef Jurík – Okiadzanie stáda bylinami – pastierstvo bolo vždy plné rituálov a mágie

6. miesto:

Peter Madigár – Workshop tradičného tešársťva a ľudového staviteľstva

7. miesto:

Andrej Legerský – Mesto Ružomberok a EÚ

8. miesto:

Barbora Mišiaková – Výmena tradícií

9. miesto:

Samuel Devečka – Park Ľudovíta Štúra

10. miesto:

Marek Jančúch – Rosenfeldov palác

Mgr. Matúš Kubala
UK UNIZA/Europe Direct Žilina
foto: autor/Cyril Králik

Informácie zo zasadnutia Akademického senátu Žilinskej univerzity v Žiline

Dňa 28. 10. 2019 sa uskutočnilo 2. zasadnutie AS UNIZA. Rokovanie otvoril a viedol predseda AS UNIZA doc. Ing. Norbert Adamko, PhD. V úvode odovzdal dekréty dvom členom novozvoleného AS UNIZA, ktorí sa nezúčastnili ustanovujúceho zasadnutia dňa 20. 5. 2019 (prof. Ing. Dana Bolibruchová, PhD. a Ing. Milan Straka). Ďalej predseda AS UNIZA informoval, že dňa 24. 10. 2019 prebehli na FEIT doplňujúce voľby jedného člena študentskej časti AS UNIZA. Za člena bol zvolený Ing. Roman Michalík. Predseda AS UNIZA nového člena privítal a odovzdal mu dekrét člena AS UNIZA.

Po schválení návrhu programu rokovania predložil predseda AS UNIZA návrh na schválenie člena Legislatívnej komisie AS UNIZA, ktorú bolo potrebné doplniť 1 členom študentskej časti AS UNIZA. Navrhovaný kandidát Ing. Filip Lenko súhlasil s členstvom v Legislatívnej komisii. AS UNIZA v tajnom hlasovaní návrh schválil.

V ďalšom bode programu predložil predseda AS UNIZA návrh aktualizácie zloženia miestnych volebných komisií pre doplňujúce voľby do zamestnaneckej a študentskej časti AS UNIZA. Zloženie miestnej volebnej komisie bolo potrebné doplniť členmi študentskej časti v prípade FPEDAS - návrh: Dominika Kapečková a FHV - návrh: Bc. Michal Moravec. Navrhovaní kandidáti súhlasili s členstvom v komisiách. AS UNIZA v tajnom hlasovaní návrhy schválil.

V nasledujúcom bode rektor UNIZA prof. Ing. Jozef Jandačka, PhD. predložil návrh Dodatku č. 1 k Smernici č. 111 - Študijný poriadok UNIZA. Uviedol, že predložený návrh Dodatku č. 1 k Smernici č. 111 - Študijný poriadok UNIZA obsahuje úpravy vyplývajúce z novely zákona č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách v znení neskorších predpisov. Zmeny uvedené v Dodatku č. 1 odôvodnil prorektor pre vzdelávanie doc. Ing. Vladimír Konečný, PhD. Pedagogická komisia odporučila predkladaný materiál schváliť. Legislatívna komisia uviedla, že predložený materiál je po právnej aj formálnej stránke v poriadku a komisia súhlasí s návrhom uznesenia. AS UNIZA návrh schválil.

V ďalšej časti rokovania predložil rektor UNIZA návrh na schválenie členov Disciplinárnej komisie UNIZA pre študentov celouniverzitných študijných programov. AS UNIZA v tajnom hlasovaní schválil troch nových členov Disciplinárnej komisie UNIZA: Ing. Romana Erdélyiová, Ing. Miroslav Jančula, Bc. Marián Šotek.

Následne rektor UNIZA predložil návrh Dodatku č. 12 k smernici č. 149 - Organizačný poriadok UNIZA. Rektor UNIZA prezentoval nasledovné zmeny uvedené v Dodatku č. 12 k Smernici č. 149 - Organizačný poriadok UNIZA: premenovanie Oddelenia

medzinárodných výskumných projektov - ERA Chair na Oddelenie medzinárodných výskumných projektov - ERAiate+; zrušenie 4 pracovných miest v stravovacom zariadení UNIZA z dôvodu zmeny zabezpečenia ochrany majetku z doterajších vrátnikov na kamerový systém; zmena poradia fakúlt v zmysle Smernice č. 106 - Štatút Žilinskej univerzity v Žiline; zmena polovičného pracovného úväzku na celý na pozícii referent s pracovnou náplňou grafik na oddelení pre medzinárodné vzťahy a marketing; vytvorenie nového pracovného miesta pre oblasť marketingu na oddelení pre medzinárodné vzťahy a marketing (ďalej len „OMVaM“). Predseda Hospodárskej komisie prof. Ing. Tomáš Klieštík, PhD. uviedol, že na zasadnutí Hospodárskej komisie hlasovali za zmenu polovičného pracovného úväzku na celý. Zároveň požadovali od navrhovateľa podrobnejší popis náplne práce pracovníka na predmetnom mieste, popis činností, ktoré bude zabezpečovať pracovník pre jednotlivé fakulty. Ďalej komisia na svojom zasadnutí hlasovala proti vytvoreniu nového pracovného miesta na OMaM. Predseda Kontrolnej komisie Ing. Pavol Podhora uviedol, že na zasadnutí komisie prebehla obšírna diskusia k danému bodu. Sporným bolo novovytvárané miesto, kde žiadali upresniť zdroj financovania. Kontrolná komisia na základe hlasovania neprijala k danému materiálu žiadne stanovisko. Stanovisko Legislatívnej komisie predniesla prof. Ing. Nadežda Čuboňová, PhD. Legislatívna komisia uviedla, že materiál je po právnej stránke v poriadku a komisia súhlasila s návrhom uznesenia. Zároveň dodala, že pri zdôvodnení zvyšovania pracovných miest nie je uvedené, z čoho budú kryté mzdové náklady. V následnej diskusii prorektor pre medzinárodné vzťahy a marketing prof. Ing. Jozef Ristvej, PhD., MBA reagoval na pripomienky komisií. Po rozsiahlej diskusii AS UNIZA návrh schválil.

V ďalšom bode rektor UNIZA predložil návrh na udelenie súhlasu s odpísaním pohľadávok UNIZA. Rektor UNIZA vysvetlil dôvody nevyhľaditeľnosti týchto pohľadávok. Hos-

podárska komisia nemala k návrhu pripomienky. Kvestorka UNIZA Ing. Jana Gjašiková zodpovedala otázku predsedu AS UNIZA týkajúcu sa dôvodu, prečo dlžník odmietal zaplatiť dlžobu. AS UNIZA súhlasil s odpísaním pohľadávok.

Následne rektor UNIZA predložil návrh na zrušenie uznesenia a prijatie nového uznesenia. Rektor UNIZA odôvodnil potrebu zrušenia uznesenia a prijatia nového uznesenia týkajúceho sa vecného bremena pre spoločnosť G-FIN, s. r. o. Predseda Hospodárskej komisie uviedol, že komisia akceptovala chybu pri prepisovaní. Predseda Kontrolnej komisie uviedol, že komisia odporučila predložený návrh odsúhlasiť za podmienky dodržania odporúčaní OHS o finančnej kompenzácii. AS UNIZA zrušil pôvodné uznesenie a schválil nové uznesenie.

V ďalšom bode rektor UNIZA predložil návrh na členstvo Žilinskej univerzity v Žiline v Slovenskej batérieovej aliancii. Uviedol, že Žilinskej univerzite v Žiline bolo ponúknuté členstvo v Slovenskej batérieovej aliancii, ktorá bola založená v júni 2019. Zároveň dodal, že UNIZA chce byť súčasťou tejto organizácie. Doplňujúce informácie k danému bodu rokovania prezentoval doc. Ing. Peter Drgoňa, PhD. Kontrolná komisia odporučila predložený návrh na prijatie. AS UNIZA zobral na vedomie žiadosť o členstvo Žilinskej univerzity v Žiline v Slovenskej batérieovej aliancii.

AS UNIZA ďalej rokoval o návrhu Štatútu Strojníckej fakulty UNIZA, ktorý predložil dekan SJF UNIZA prof. Dr. Ing. Milan Sága. Uviedol, že úpravy štatútu súvisia s novelou zákona č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách v znení neskorších predpisov. Okrem zmien, ktoré vyplývajú zo zákona, boli upravené aj ďalšie potrebné náležitosti. Pedagogická komisia nemala k návrhu pripomienky a odporučila návrh na prijatie. Legislatívna komisia súhlasila s návrhom uznesenia, poukázala iba na jednu formálnu chybu. AS UNIZA návrh schválil.

Ďalej dekanka FBI doc. Ing. Eva Sventeková, PhD. predložila návrh Dodatku č. 1 k Štatútu

Fakulty bezpečnostného inžinierstva UNIZA a v ďalšom bode rokovania predložila návrh Dodatku č. 1 k Študijnému poriadku Fakulty bezpečnostného inžinierstva UNIZA pre 1. a 2. stupeň štúdia. V oboch prípadoch boli zmeny v uvedených dokumentoch vyvolané novelizáciou zákona č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov a zároveň vydaním novej vyhlášky MŠVVŠ SR č. 244 o sústave študijných odborov SR. Pedagogická a Legislatívna komisia nemali k návrhom pripomienky. AS UNIZA oba návrhy schválil.

Následne dekan FPEDAS prof. Ing. Miloš Poliak, PhD. predložil návrh Dodatku č. 1 k Smernici č. 4 – Štatút Fakulty prevádzky a ekonomiky dopravy a spojov UNIZA a v ďalšom bode rokovania predložil návrh Dodatku č. 1 k Smernici č. 3 – Študijný poriadok Fakulty prevádzky a ekonomiky dopravy a spojov UNIZA. V oboch prípadoch aktualizácia dokumentov vychádza z novely zákona č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách v znení neskorších predpisov. Pedagogická komisia nemala k návrhom pripomienky a odporučila návrhy na prijatie. Legislatívna komisia taktiež nemala k návrhom pripomienky a súhlasila s návrhom uznesení. AS UNIZA oba návrhy schválil.

Ďalej AS UNIZA rokoval o návrhu Štatútu Fakulty humanitných vied UNIZA, ktorý predložila dekan FHV PhDr. Slavka Pitoňáková, PhD. Uviedla, že zmena Štatútu Fakulty humanitných vied UNIZA vyplýva z potreby implementácie zmien v zákone č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách v znení neskorších predpisov do interných dokumentov FHV UNIZA. Zároveň boli odstránené nedostatky formálneho charakteru. Pedagogická komisia nemala k návrhu pripomienky a odporučila návrh prijať. Legislatívna komisia nemala pripomienky k právnej stránke a ani zásadné pripomienky k formálnej stránke materiálu a súhlasila s návrhom uznesenia. Komisia však poukázala na drobné formálne nepresnosti a odporučila ich odstránenie pri ďalšej úprave materiálu v budúcnosti. AS UNIZA návrh schválil.

V ďalšom bode rektor UNIZA predložil návrh Smernice č. 188 – Štatút Univerzity tretieho veku UNIZA. Uviedol, že na našej univerzite úspešne pôsobí Univerzita tretieho veku, o ktorú je veľký záujem. Dodal, že v zmysle novely zákona č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách v znení neskorších predpisov, bola potrebná úprava Smernice č. 188 – Štatút Univerzity tretieho veku UNIZA. K návrhu sa vyjadrila riaditeľka Ústavu celoživotného vzdelávania UNIZA (ďalej len „ÚCV UNI-

ZA“) Ing. Lucia Hrebeňárová, PhD., ktorá informovala o novovytvorenej časti štatútu: dobrovoľníctvo vo vzdelávaní, ktorému sa Univerzita tretieho veku venuje. Jej začlenenie do štatútu Univerzity tretieho veku je jednou z podmienok pre rozvoj dobrovoľníctva na UNIZA v zmysle štandardov kvality zastrešených Platformou dobrovoľníckych centier a organizácií. Dodala, že do návrhu Smernice č. 188 – Štatút Univerzity tretieho veku boli zapracované pripomienky Legislatívnej komisie, zároveň došlo k prepojeniu s Etickým kódexom univerzity. Predseda Pedagogickej komisie prof. Dr. Ing. Martin Decký uviedol, že na základe podrobnej diskusie komisia odporučila predmetný materiál stiahnuť z rokovania. Konkrétne pripomienky boli prezentované PaedDr. Róbertom Janíkovským a RNDr. Hynkom Bachratým, PhD. Legislatívna komisia uviedla, že nimi predložené pripomienky boli zapracované do materiálu, ktorý bol následne zverejnený pre členov senátu. Legislatívna komisia súhlasí s návrhom uznesenia. Keďže predkladateľ materiálu sa aj napriek pripomienkam Pedagogickej komisie rozhodol predložený materiál nestiahnuť z rokovania, dal predseda AS UNIZA o návrhu akľakto hlasovať. AS UNIZA návrh schválil.

Následne rektor UNIZA predložil návrh na schválenie žiadosti o predĺženie zmluvy o nájme na detašovanom pracovisku Prievidza. Informoval, že súčasný nájomca JIMBO invest s.r.o. požiadala o predĺženie zmluvy o nájme pozemku na detašovanom pracovisku UNIZA v Prievidzi na dobu neurčitú. Kvestorka UNIZA Ing. Jana Gjašiková dodala, že znenie zmluvy ostáva inak identické. Hospodárska a Kontrolná komisia odporučili návrh prijať. Legislatívna komisia uviedla, že súhlasí s návrhom uznesenia. AS UNIZA súhlasí s predloženým návrhom.

V bode Rôzne predseda AS UNIZA informoval členov o potrebe uskutočnenia doplňujúcich volieb do študentskej časti AS UNIZA v prípade FPEDAS a ostatnej študentskej časti akademickej obce univerzity; ďalej informoval o zámere na úpravu Rokovacieho poriadku AS UNIZA, ako i Zásad volieb do AS UNIZA. Požiadala členov AS UNIZA, aby prostredníctvom tajomníčky predkladali svoje návrhy na úpravy týchto dokumentov. Ďalej prof. Dr. Ing. Martin Decký navrhol oslobodenie účastníkov konferencií od poplatkov za parkovanie. V ďalšej časti bodu Rôzne prebehla diskusia v súvislosti s rektorským voľnom pre študentov UNIZA dňa 31. 10. 2019. Výsledkom diskusie bolo, že vedenie sa bude snažiť, aby voľno bolo známe na začiatku roka a bolo uvedené

v harmonograme štúdia. Následne predseda študentskej časti AS UNIZA Ing. Miroslav Jančula prezentoval cenník pre študentské plesy, ktorý im ponúklo Stravovacie zariadenie UNIZA. K danej téme prebehla rozsiahla diskusia. V závere diskusie sa uviedlo, že má byť nastavený nový systém, vypracuje sa prehľadnejší cenník, z ktorého budú zrejme ceny, s ktorými môžu študenti počítať. V ďalšej časti sa RNDr. Hynek Bachratý, PhD. pýtal na stav výstavby parkoviska pri Fakulte riadenia a informatiky. Následne prorektor pre medzinárodné vzťahy a marketing prof. Ing. Jozef Ristvej, PhD., MBA informoval, že vedenie univerzity sa rozhodlo pripomenúť si 30. výročie 17. novembra. Na túto spomienku, ktorá bude 18. novembra 2019 všetkých pozývajú. Ďalej informoval, že končí projekt Strategické partnerstvo s Kalifornskou univerzitou – Berkeley, kde bude posledná výzva na podávanie projektov (stáží), ktorá by mala byť vyhlásená do konca novembra; ďalej v rámci rozšírenia spolupráce s Massachusetts Institute of Technology (MIT) budú výzvy na podávanie projektov spoločného výskumu. Rektor UNIZA informoval o pripravovaných štandardoch akreditačnej agentúry. Predstavenie týchto štandardov sa uskutoční dňa 11. 11. 2019 sa v aule DATALAN BG2A1. Kvestorka UNIZA informovala, že mesto Žilina prejavilo v rámci Bikesharingu záujem o ďalšie 3 stanice: pri Univerzitnom vedeckom parku, za budovou AS a v priestore medzi Stravovacím zariadením (Menzou) a Univerzitnou knižnicou; o spustení aplikácie eMANY, prostredníctvom ktorej môžu študenti platiť za služby na UNIZA; o pripravovanom vyhlásení výberového konania na riaditeľa Stravovacieho zariadenia UNIZA; kvestorka UNIZA ďalej pripomenula, že UNIZA je v zmysle zákona nefajčiarskou inštitúciou. V závere predseda AS UNIZA poďakoval za účasť a aktívnu spoluprácu a zasadnutie ukončil. Materiály sú v plnom znení k dispozícii na intranete UNIZA v priečinku UNIZA dokumenty / Akademický senát / Zasadnutia AS UNIZA / 3 Archivované materiály zo zasadnutí AS UNIZA / rok 2019.

doc. Ing. Norbert Adamko, PhD.
predseda AS UNIZA
Zapísala: Ing. Irena Kubinová,
tajomníčka AS UNIZA

Cestné stavitel'stvo prispelo k zvýšeniu životnej úrovne

13. novembra 2019 sa na Stavebnej fakulte UNIZA uskutočnila prezentácia novej knihy História cestného stavitel'stva na území Slovenskej a Českej republiky od autorov Dr. h. c. Ing. Zdeňka Lovečka, CSc., prof. Dr. Ing. Martina Deckého a Ing. Jozefa Vangela, CSc.

Dekan SvF prof. Ing. Martin Drusa, PhD. vyzdvihol prácu autorov a vyjadril nádej, že táto kniha „zanechá silný odkaz pre budúce generácie“. Uviedol, že si váži prácu autorov, pretože „písať knihu je obeta na úkor vlastného času.“ Pri tejto príležitosti udelil Dr. h. c. Ing. Lovečkovi, CSc. pamätnú medailu Žilinskej univerzity v Žiline za dlhodobú spoluprácu so stavebnou fakultou a prínos v oblasti publikačnej, pedagogickej a normotvornej činnosti.

Autori v publikácii spracovali vývoj materiálov a technológií cestného stavitel'stva od prvej svetovej vojny (v knihe však nájdeme zmienky aj z obdobia Rímskej ríše a z obdobia Márie Terézie) po súčasnú výstavbu diaľnic. Uvádzajú príklady z ich celoživotnej vzdelávacej a odbornej činnosti v oblasti cestného stavitel'stva, ale aj výstupy z histórie inžinierskych stavieb s prioritnou orientáciou na cestné stavitel'stvo. Absolventi študijných programov stavebnej fakulty by mali byť oboznámení nielen s najnovšími poznatkami vedy a techniky, ale mali by vedieť, čo v tejto oblasti dokázali aj naši predkovia. Hlavný autor publikácie Zdeněk Loveček vyjadril presvedčenie, že „cestné stavitel'stvo svojou činnosťou prispelo k zvýšeniu životnej úrovne na dedinách, ale aj v mestách, prinieslo kultúru.“ Myslel pri tom najmä na spevnenie, zbezprašenie a očistenie prístupových ciest.

Zdeněk Loveček svoj život zasvätil cestnému stavitel'stvu. Bol koordinátorom a spoluriešiteľom štátnych výskumných projektov, je autorom a spoluautorom technických noriem ČSN, Slovenských technických noriem STN, prekladateľom preberaných európskych noriem, spoluautorom knižných publikácií. Počas pôsobenia v Žilinskom kraji výrazne prispel k obnove ciest I. až III. triedy, k ich zbezprašeniu a k uplatneniu pokrokových technológií. Dlhodobo spolupracuje so Stavebnou fakultou UNIZA, kde ho viažu nielen pracovné projekty, ale aj pevné priateľstvá.

Eva Vlčková

Konferencia Rozvoj Euroregiónu Beskydy XIII

Dňa 18. októbra 2019 sa konala medzinárodná vedecká konferencia „Rozvoj Euroregiónu Beskydy XIII“ „Diagnostika spoločensko - ekonomických podmienok 15 rokov po vstupe do EÚ: stratégia - digitálna spoločnosť - bezpečnosť“ pod záštitou rektora Žilinskej univerzity v Žiline prof. Ing. Jozefa Jandačku, PhD. Konferenciu poctili svojou účasťou rektor ŽU v Žiline prof. Ing. Jozef Jandačka, PhD., rektor WSFIP v Bielsku Białej prof. nadzw. dr. hab. Jan Ostoj, primátor Žiliny Mgr. Peter Fiabáne, podpredseda ŽSK RNDr. Peter Dobeš, predseda mestskej rady v Bielsku-Białej Dr. Janusz Okrzęsik a viceprimátor Bielska-Białej Mgr. Piotr Kucia a iní. Konferencie sú organizované od roku 2002 spolu s Wyższą Szkołą Finansów i Prawa v Bielsku-Białej a pokračujú v tradícii konania so zameraním na cezhraničnú spoluprácu. Konferencie sa zúčastnili vedeckí a pedagogickí pracovníci z obidvoch inštitúcií, ako aj z TU Zvolen, STU MTF Trnava, SAŽP a ďalší. Viacerí účastníci vystúpili v programe so zaujímavými príspevkami v predpoludňajšom a popoludňajšom rokovaní konferencie.

Cezhraničná spolupráca založená na ob-

čianskych iniciatívach a kompetenciách samospráv sa takýmito aktivitami rozvíja a uskutočňuje aj na akademickej pôde. Členovia Euroregiónu Beskydy nadviazali spoluprácu v roku 2000, keď v Rajči (Poľská republika) bola podpísaná Zmluva o slovensko-poľskom spoločenstve pod názvom Euroregión Beskydy. Spolupráca bola rozšírená ešte v tom istom roku o českú stranu.

Inštitucionalizovaná spolupráca sa rozvíja aj v rámci Euroregiónu Beskydy a zvyrazňuje dôležitú úlohu členských samospráv ale aj podporujúcich členov Euroregiónu Beskydy, medzi ktorých patrí aj Žilinská univerzita v Žiline.

prof. Ing. Jana Štofková, CSc.
katedra spojov FPEDAS
foto: archív autorka

Medzinárodné štúdium Double degree s University of Catania v odbore elektrotechnika na UNIZA

Fakulta elektrotechniky a informačných technológií Žilinská univerzita (FEIT UNIZA) ponúka štúdium v „Double degree“ programe s University of Catania (UNICA) v Taliansku na Sicílii. Spoločný študijný program je navrhnutý a zostavený na základe skúsenosti profesorov z obidvoch univerzít, ako aj odborníkov z praxe tak, aby študenti počas štúdia na obidvoch univerzitách získali komplexné vzdelanie.

Ponúkané štúdium „Double degree“ je realizované v anglickom jazyku a poskytuje vzdelávanie v inžinierskom štúdiu v spoločnom študijnom odbore „elektrotechnika“ pre študijné programy „výkonné elektronické systémy“ a „elektrické pohony“. Detailnejšie informácie súvisiace s realizáciou vzdelávania sú dispozícii na webovej stránke www.feitcity.sk.

Podmienkou úspešného ukončenia štúdia je absolvovanie polovice z dvojrôčného inžinierskeho štúdia, t. j. dvoch semestrov na University of Catania v Taliansku (letný semester prvého ročníka inžinierskeho štúdia a zimný semester druhého ročníka inžinierskeho štúdia) a zvyšné semestre na Fakulte elektrotechniky a informačných technológií Žilinskej univerzite v Žiline, na Slovensku.

Počas štúdia bude študent pracovať na svojej diplomovej práci pod vedením dvoch vedúcich diplomovej práce, po jednom z každej inštitúcie, pričom po úspešnom absolvovaní štúdia získa absolvent titul „inžinier“ z oboch univerzít.

Výhodou takéhoto štúdia je absolvovanie dvojrôčného inžinierskeho štúdia na dvoch školách súčasne, ale zanedbateľné nie sú ani pridané hodnoty, ktoré takéto samotné štúdium prináša. Ide o získavanie skúseností od uznávaných zahraničných pedagógov, zlepšenie jazykovej úrovne, spoznávanie novej kultúry a krajiny, či spoznávanie sa so zahraničnými študentmi z rôznych krajín z celého sveta.

V súčasnosti prebieha výber študentov na FEIT UNIZA, ktorí sa zapoja do tohto „Double degree“ štúdia. V Žiline študujú už druhý semester štyria študenti z Katánie. Ich názory sa dozviete v rámci reportáže FEIT Spravodajstva na fakultnom youtube kanále.

Vyjadrenie k „Double degree“ vzdelávaniu poskytol prodekan pre rozvoj a zahraničné vzťahy FEIT UNIZA prof. Ing. Peter Brída, PhD. k štúdiu: „FEIT UNIZA ponúka vzdelávanie európskeho typu, ktoré umožňuje študentom nadobudnúť vedomosti a zručnosti v špecifických oblastiach, ktoré ponúkajú obe partnerské univerzity.

Štúdium v rámci Double Degree programu je výborná príležitosť pre študentov, ako zvýšiť svoju cenu nielen na slovenskom, ale aj medzinárodnom trhu práce, nakoľko po úspešnom ukončení štúdia získava študent diplom inžiniera na oboch univerzitách. Tento program otvára dvere novým možnostiam a je určený hlavne pre aktívne sa rozvíjajúcich študentov, ktorí sa neboja výziev a radi spolupracujú aj nad rámec bežných študentských povinností.“

prof. Ing. Peter Brída, PhD.

prodekan pre rozvoj a zahraničné vzťahy

doc. Ing. Michal Frivaldský, PhD.

vedúci katedry mechatroniky a elektroniky FEIT

foto: archív FEIT

S dobrovoľníkmi a dobrovoľníčkami to vieme!

Univerzite tretieho veku pri Ústave celoživotného vzdelávania Žilinskej univerzity v Žiline (U3V UNIZA) bola udelená Značka kvality 2. vyššieho stupňa za prácu s dobrovoľníkmi vo vzdelávaní. Ocenenie udeľuje Platforma dobrovoľníckych centier a organizácií Slovenska po preverení konkrétnych postupov pri riadení dobrovoľníkov a preskúmaní dôkazov o ich uplatňovaní.

Značka kvality je dôkazom, že organizácia vníma dobrovoľníkov a dobrovoľníčky ako cenný zdroj, o ktorý sa chce starať a venovať mu náležitú pozornosť.

Na U3V UNIZA má dobrovoľníctvo vo vzdelávaní svoje korene už siedmy rok. Počas tohto obdobia bol vybudovaný systém

práce so študentami U3V UNIZA, ktorí boli ochotní priložiť ruku k dobrovoľníckym aktivitám na vybraných základných a stredných školách, žurnalistikej a literárnej tvorbe, organizačnej verejnej spolupráci s mestom Žilina, Krajskou knižnicou v Žiline a samozrejme s materskou Žilinskou univerzitou.

Výsledkom týchto dobrovoľníckych aktivít organizovaných našou U3V UNIZA je vydávanie seniorskeho časopisu Schody ako jediného časopisu v prostredí U3V na Slovensku a tiež tlač zborníka vybraných záverečných prác študentov U3V UNIZA. Okrem spomínanej publikačnej činnosti sú to najmä medzigeneračné stretnutia, na ktorých seniori

a mladá generácia zdieľajú svoje postoje a názory k celospoločenským otázkam či hodnotám krajiny, v ktorej spoločne žijeme. Kooperácia počas diskusie o životnom prostredí na tohtoročnej Detskej letnej jazykovej škole UNIZA bola samozrejmom súčasťou plánu dobrovoľníckych seniorských aktivít aj počas letných prázdnin.

Len v minulom akademickom roku 2018/2019 sa na pripravených dobrovoľníckych aktivitách vo vzdelávaní zúčastnilo 78 seniorov – študentov U3V UNIZA, čo predstavuje 327 odpracovaných hodín bez nároku na odmenu.

Jana Sňahničanová
oordinátorka U3V UNIZA

Lodou v ústrety budúcej kariére

Všetci tí, ktorí majú vzťah k vode, páčia sa im lode a plavba, chcú si zakormidlovať na lodnom simulátore či reálnom plavidle, láka ich vôňa diaľav, túžia po spoznávaní nepoznaného a hľadajú niečo zaujímavé s možnosťou perspektívneho uplatnenia na vodnej magistrále Rýn – Mohan – Dunaj sa stretli v utorok 8. októbra 2019 na lodi Žilina na bratislavskom Fajnorovom nábreží, aby sa zúčastnili na v poradí už 5. zo série vyhlídkových plavieb pre stredoškóľákov „Lodou v ústrety budúcej kariére“.

Akciu organizuje Katedra vodnej dopravy Fakulty prevádzky a ekonomiky dopravy a spojov UNIZA pod záštitou významných zamestnávateľov z oblasti štátnej správy, štátneho odborného dozoru či dopravnej praxe – Ministerstvo dopravy a výstavby SR, Dopravný úrad, Slovenský vodohospodársky podnik Verejné prístavy, Slovenská plavba a prístavy a SPaP – Lodná osobná doprava, ktorá zároveň prevádzkuje loď Žilina a na tento účel ju katedre nezištne poskytuje.

Budúci maturanti, ktorých sa tu tentokrát zišlo viac ako 60, mali možnosť spoznať plavebnú a prístavnú prevádzku – zoznámiť sa s kapitánom, zakormidlovať si, nazrieť do strojovne či oboznámiť sa s technologickými zariadeniami nákladného prístavu Bratislava.

Stredoškóľáci sa na lodi taktiež dozvedeli viac nielen o možnostiach štúdia na Katedre vodnej dopravy UNIZA, organizovaných odborných exkurziách v prístavoch doma i v zahraničí, mimoškóľských aktivitách,

podmienkach absolvovania časti štúdia na zahraničnej univerzite či získania odbornej spôsobilosti vodcu malého plavidla, ale aj o možnom budúcom uplatnení sa na trhu práce, a to na všetkých stupňoch riadenia v dopravných a zasielateľských firmách poskytujúcich alebo obstarávajúcích prepravné služby vo vnútrozemskej a námornej plavbe a služby vnútrozemskeho riečného alebo námorného prístavu, v oblasti cestovného ruchu pri organizovaní a manažovaní vyhlídkovej a turistickej plavby, v orgánoch štátnej správy a samosprávy miest a obcí, v organizáciách štátneho odborného dozoru v rámci riečnej polície, pri správe a údržbe vodných tokov a protipovodňovej ochrane či v oblasti zabezpečovania prevádzky multimodálnych logistických centier. Počas plavby sa študenti stredných škôl mali príležitosť stretnúť i s členmi posádky lode, jednotlivými učiteľmi katedry vodnej dopravy a súčasnými študentmi študijného programu „vodná doprava“ a v neformálnych rozhovoroch získať podrobnejšie odpovede aj na tie najvšetečnejšie otázky. Veríme, že táto propagačno – prezentačná akcia budúcich maturantov natoľko zaujala a nadchla pre vodnú dopravu, že čoskoro rozšíria naše rady a stanú sa našimi študentmi.

doc. Ing. Jarmila Sosedová, PhD.
katedra vodnej dopravy FPEDAS
foto: Ing. Andrea Galieriková, PhD.

Športovanie pre zamestnancov

Zimný semester aktuálneho akademického roka priniesol zvýšený záujem zamestnancov Žilinskej univerzity o športovanie. Podnetom bola nepochybne ponuka UNIZA, ktorá svojim zamestnancom poskytuje benefity v zmysle ponuky skupinových cvičení a plávania pre zamestnancov (konkrétna ponuka bola elektronicky odoslaná všetkým zamestnancom).

Veľký záujem majú zamestnankyne predovšetkým o pilates, cvičenie na fitloptách a o zdravotnú TV. Ide o skupinové cvičenia pod vedením lektoriek ÚTV UNIZA. Rôzne partie žien sa pravidelne stretávajú vo Fit-clube UNIZA na Hlinách V. na cvičení, kde odbúrajú stres, vykompenzujú duševnú prácu v kancelárii či učebni a urobia niečo pre svoje zdravie. Uvoľnená atmosféra na cvičeniach a vysoký počet cvičení svedčí o tom, že si zamestnankyne cvičenia obľúbili. Spoločne sme vytvorili naozaj skvelý tím.

Pridajte sa k nám!

ÚTV UNIZA
foto: archív ÚTV UNIZA

53. ročník Behu 17. novembra odštartoval UNIVERZITNÉ ŠPORTOVÉ DNI 2019

Stalo sa už tradíciou, že Beh 17. novembra otvára Univerzitné športové dni na Žilinskej univerzite. Nebolo tomu inak ani tento rok, kedy 53. ročník Behu 17. novembra odštartoval športový sviatok Žilinskej univerzity. Napriek nie práve ideálnemu počasiu sa na štart jedného z najstarších bežeckých podujatí na Slovensku postavilo spolu úctyhodných 341 pretekárov v 11 kategóriách. Väčšinu štartovného poľa tvorili už tradične deti a mládež Žilinského kraja. V kategóriách vysokoškolákov štartovali pretekári zo Žilinskej univerzity v Žiline, UK Bratislava a UMB Banská Bystrica. Na slávnostnom vyhlásení výsledkov najlepších športovcov vo všetkých kategóriách dekorovali rektor UNIZA prof. Ing. Jozef Jandačka, PhD. a riaditeľ ÚTV UNIZA PaedDr. Róbert Janíkovský. Farby UNIZA hájili vysokoškoláci i zamestnanci: Dalibor Jakal, Tomáš Kello, Dávid Pasternák, Jakub Kšiňan, Tomáš Grečko, Peter Svidroň, Marko Chlebničan, Ján Čáni, Ľudmila Čániová, Lucia Piatriková, prof. Ing. Miroslav Neslušan, Dr., doc. Ing. Pavol Král, PhD.

Umiestnenie našich zástupcov:

Študenti VŠ:

1. Dalibor Jakal UNIZA
2. Peter Tichý UMB Banská Bystrica
3. Tomáš Kello UNIZA

Študentky VŠ:

1. Ľudmila Čániová UNIZA
2. Lucia Piatriková UNIZA

Muži roč. 1979- 1999:

1. Andrej Paulen UNIZA
2. Tomáš Kubej SMZ Jelšava
3. Ivan Pavlík AK Spartak Dubnica nad Váhom

Muži roč. 1978 a st.:

1. Miroslav Neslušan UNIZA
2. Henrich Tóth KTHJ Žilina
3. Pavol Král UNIZA

Kompletné výsledky nájdete na web stránke www.sporttiming.sk.

Športovú akciu finančne podporilo mesto Žilina. Veľká vďaka patrí vedeniu Stravovacieho zariadenia UNIZA za sponzorských 80 litrov horúceho čaju.

Univerzitné športové dni zahŕňajú súťaže v 19 športových odvetviach:

Basketbal, bedminton, grappling, fitlopty, crossfit, florbal, squash, thajský box, atletika, bouldering, futsal, stolný tenis, silová súťaž, lukostrelba, indoorcycling, volejbal, tenis, plávanie a jumping

Masové športové súťaže v tak širokom meradle neorganizuje žiadna slovenská univerzita, či vysoká škola. O ich plynulý priebeh sa postarali lektori Ústavu telesnej výchovy UNIZA a športoví inštruktori. Záštitu nad podujatím prevzal rektor Žilinskej

univerzity, ktorý finančne prispel na nákup cien pre najlepších pretekárov. Práve masovosť charakterizuje športové dianie na našej akademickej pôde. Na športoviskách to len tak vrelo. Súťažiteľ prišli aktívni športovci, ale aj takí, ktorí mali na väč-

šom športovom podujatí premiéru. Všetci mali možnosť vychutnať si skvelú športovú atmosféru s vďačnou diváckou kulisou. Športoviská žili do neskorých nočných hodín. Niet sa čo čudovať, veď univerzitný šport a štúdium na univerzite boli vždy neodlučiteľne späté. Spokojnosť s priebehom a organizáciou súťaží vyjadřili aj zástupcovia vedenia univerzity, ktorí viaceré zo súťaží osobne navštívili.

Napriek tomu, že niektoré súťaže sa uskutočnili krátko po uzávierke aktuálneho čísla Spravodajcu, vieme z ich registrácií usúdiť, že na súťažiach tohtoročných Univerzitných športových dní 2019 štartovalo spolu cca 650 vysokoškolákov (pričom niektorí z nich sa predstavili vo viacerých športových odvetviach) a 329 športovcov iných vekových kategórií (mládež a dospelí). Medailistov v jednotlivých športových disciplínach nájdete na <http://utv.uniza.sk>.

PaedDr. Ľudmila Malachová
ÚTV UNIZA
foto: archív ÚTV UNIZA

REKTOR ŽILINSKEJ UNIVERZITY V ŽILINE
SI VÁS DOVOĽUJE POZVAŤ NA

23. REPREZENTAČNÝ PLES UNIZA

14. FEBRUÁR 2020

NOVÁ MENZA UNIZA, VEĽKÝ DIEL

KOLLÁROVCI / KAPELA PARTY BEAT
KLAVIRISTA LUKÁŠ CINTULA / JURAJ BAČA

CENA VSTUPENKY: 50 EUR / PREDAJ VSTUPENIEK: 20. - 31. JANUÁR 2020
REKTORÁT UNIZA Č. D. 315, TEL.: 041/513 5134, ING. K. TARANOVÁ

Vydáva: Žilinská univerzita v Žiline. **Redakcia:** výkonná redaktorka: Mgr. Eva Vlčková, **foto:** Cyril Králik, **predseda redakčnej rady:** prof. Ing. Jozef Ristvej, PhD., prorektor UNIZA. **Členovia redakčnej rady:** FPEDAS: doc. Ing. Jarmila Sosedová, PhD., SJF: prof. Ing. Eva Tillová, PhD., FEIT: doc. PaedDr. Peter Hockicko, PhD., SvF: Ing. arch. Zuzana Grúňová, PhD., FRI: doc. Mgr. Jakub Soviar, PhD., FBI: Mgr. Valéria Moricová, PhD., FHV: PhDr. Slavka Pitoňáková, PhD., Rektorát: Ing. Martina Slavíková, ÚTV: PaedDr. Ľudmila Malachová, Foto na obálke - Cyril Králik: Spomienka na november '89.

Príspevky posielajte na: e-mail: spravodajca@uniza.sk. **Uzávierka nasledujúceho čísla je 17. februára 2020.**

Vychádza ako dvojmesačník (okrem prázdnin). Nepredajné! Tlač: EDIS – vydavateľské centrum UNIZA, Univerzitná 1, 010 26 Žilina
Registrácia MK SR EV 4394/11. ISSN 1339-4134. **Redakcia si vyhradzuje právo na úpravu rukopisov.**

Adresa vydavateľa: Univerzitná 8215/1, 010 26 Žilina, IČO: 00397563